

Oplevelser, billeder og tanker fra sommerens sejltur

*Sammenskrivning og redigering af de mails vi sendte hjem til venner
og bekendte fra d. 7. juli til d. 26. august 2019*

Kirsten og Jørgen

Indhold

En ferie, tur eller rejse?	4
Andre folks både.....	5
Enhver sejltur har sit eget lune.	5
Vi fandt en ost	7
Bønnerup er et sted	7
Fra Grenå til Mårup på Samsø.....	9
Det giver ikke megen mening.....	9
Der er dage, hvor det ikke nytter	10
Håb er noget man skaber	11
Samsingerne	11
I Nordby.....	12
Jeg har været på cykeltur	13
Fra Mårup til Kerteminde	14
Vi er ved at finde rytmen.....	14
I stedet for at gå i havn.....	16
I havnene er der trængsel	16
Vi afsluttede vores ophold i Kerteminde.....	17
Madam siger.....	18
Fra Kerteminde, gennem Storebælt til Karrebæksminde	19
Om lokummet- og heksen der brændte.....	21
Man har familie	21
Her er mange turister	22
Jeg får ikke meget læst for tiden	22
Vi blev spurgt.....	23
Fra Karrebæksminde til Nakskov	25
Hestehoved Havn	25
Ude på landet	27
Lauridsen er kommet galt af sted.....	27
Kirkerne er aflåste	27
Og så var der den forbandede lejecykel.....	28
Fra Nakskov til Assens	30
Bagenkop.....	30

Ude i nordhavnen	31
Allerede nu har vi oplevet	32
På vandring mellem hatbakker og dødisser	32
Her i havnen er jeg ked af ikke at kunne tale tysk.....	33
Vi har længe overvejet	34
Fra Assens til Grenå, et svækket immunforsvar og meningen med livet.....	35
Så skete det, der ikke måtte ske.....	36
Af og til er det strabadserende.....	37
Hvad er meningen med livet?	37
Vi er ankommet til Grenå	39
Fra Grenå til Aalborg	40
Vi kom ind til Mou Bro.....	41
Digteren Carl Scharnberg	42
I Aalborg har mange mennesker tydeligt flere penge.....	42
Det har regnet	43
Fra Aalborg til Løgstør	45
Dagens avis fortæller.....	46
Det var vores gode venner	47
På afstand ligner Lindholm Kirke.....	47
Der er gang i så meget inde på Nordkraft	47
Mellem Klæstrup og Vokslev	48
Vi er hastet videre fra Nibe til Løgstør	49
Mors og Salling	51
Glyngøre	51
Vores kendskab til Mors	52
Umiddelbart kan Mors sammenlignes med Lolland	53
Kulturmødet	54
Her vil vi passende afslutte	59

En ferie, tur eller rejse?

Vores tur er begyndt. Det regner voldsomt ind imellem og det blæser en del, men vi skal bare ha' bygget rede i båden til en minimalistisk tilværelse, den tid vi er væk. Når jeg kalder det en tur, er det fordi *rejser* forbindes med lange distancer og *ferie* sjældent er mere end tre uger. Vi har mulighed for at sejle lige så længe vi ønsker, og målet er at dvæle ved det nære og prøve at skabe værdier og oplevelser på en bæredygtig måde.

Jeg har mødt mennesker i mit liv som aldrig havde haft ferie. Nogen havde ganske enkelt ikke råd, men så var der dem – og sådan nogen findes vel stadig - som slet ikke havde lyst. Lykkelige mennesker. Mennesker der – hvis de ville – også havde råd til en rejse. De fandt lykken på deres hjemegn, i deres have eller på gården hvor de havde deres udkomme. Engang så jeg dem som enfoldige, men i dag kan jeg godt se, at de blot fandt værdierne helt andre steder. De dvælede ved det der omgav dem, og selv om deres aktionsradius var ret begrænset, fandt de lykken i at bemærke de mindste detaljer i naturen, landskabet og solnedgangen. Det virker nøjsomt, men faktisk oplevede de lige så meget som andre, og hvem siger, at det eksotiske ligger for enden af en flyrejse? Det kan jo lige så godt være en naturoplevelse om morgenen, lige før solen bryder frem over havet, eller for den sags skyld ved at vende en kokasse med sin stok for at iagttage det mylder af liv der åbenbarer sig.

Turismen er stærkt belastende for miljøet og for klimaet. Alligevel indgår det næsten som en basal menneskerettighed at tage en charterrejse til en eller anden destination i verden. Vi påstår, at vi har styr på det, at vi tænker på miljøet. Og når andre også rejser, og der ikke er nogen politiske indgreb der kan begrænse det, ja, så må det vel være ok? Med et fint ord hedder det pluralistisk ignorance.

Andre folks både

Vi var på vej i seng, da Bente ringede. Jørgen (formand) havde pågrebet en litauer i færd med at inspicere bådene på havnen i Kongsdal, taget ham i kraven og fået ham plantet på en bænk. En stærk jyde kan med sit kropssprog gøre sig forståelig så selv en østeuropæer forstår hensigten. Vi kom til, og staklen, der var spinkel af statur, var

nu omringet og ude af stand til at stikke af. Lauridsen forsøgte med en blanding af engelsk, tysk, russisk og spansk, og det er ikke så nemt med det vokabulare miks, eftersom russisk og litauisk var det han var bedst til. Dansk havde han ingen erfaring med, selv om han påstod at have arbejdet her som maler i et år.

Som sagt spinkel, med kasket og pissefuld var han også, fordi konen havde smidt ham ud. Det gale spektakel var efter ham hele tiden, så derfor måtte han drikke for at udholde tilværelsen. Krabasken kom sikkert jævnlige af væggen, og det gjorde ham lille og hanrej. Denne aften's hændelser med Nille fik ham til at tage cyklen helt fra Hobro for at finde en båd i Kongsdal, som han kunne sove i. Et pænt stykke vej i den tilstand, men ikke desto mindre... Man må jo ikke bare sådan bryde ind i folks både, formanede Lauridsen, og heri var han ganske enig, bortset fra, at hans indbrud var skånsomt og taget i betragtning, at han på det nærmeste havde flygtningestatus på grund af det med konen, ville selv politiet se med milde øjne på sagen, mente han. Den lags ved man aldrig, men håndjernene kom alligevel på, lommerne tømt for en meget aktivt SMS'ende telefon, en kniv og skruetrækker og herefter ind med sig på bagsædet af politibilen, for betjentene var enige med Lauridsen: Man må ikke bryde ind i andre folks både.

Enhver sejltur har sit eget lune. Jeg synes sjældent det går som forventet. Afstanden til dagens mål kan beregnes, men i en sejlbåd ved man aldrig hvor lang tid det tager. Og vejret driller i disse dage; her til morgen var der koldt og næsten ingen vind, men ud ad fjorden gik det med over 7 knob på grund af meget stærk strøm. Da sejlene kom op i Kattegat gik farten først ned på 2 – 3 knob, senere lidt op, for til sidst at gå ned igen til omkring 1 knob. Motoren kom igen til hjælp, og aldrig så snart vi var kommet i havn gav det sig til at blæse med 10 – 15 m vind.

Sådan er det. Det ved man.

Altid skal man tage sig i agt for det uforudsete. Søfolk har alle dage vidst, at det var forbundet med livsfare at sejle på havet. Før i tiden var det helt uden andre instrumenter end en sekstant og et kompas, et upræcist søkort og fordrukne matroser. Nu om dage er vi bedre stillet med navigationsudstyr, ekkolod, radar og toptunede vejrudsigter der alligevel ikke altid holder det de lover. Jeg taler som en forkælet lystsejler uden den nærliggende tanke, at man da bare kunne blive hjemme og luge i urtehaven eller cykle en tur, hvis man tør i den skrækkelige trafik. Jeg tænker over det, specielt de første timer på havet, hvor grejet skal afprøves efter en lang vinter.

Men motoren spinder som den skal, og sejlet står skarpt i den svage vind. Snart overtager oplevelsen af det smukke uimodståelige element, en smuk himmel, fugle og havdyr. Måske er det i småtingsafdelingen at nævne mødet med en flok sæler ved fjordens udmunding. Det glæder man sig til at se hver gang, man passerer bankerne ved Als Odde. År for år bliver flokken større, og nogen mener, at der er for mange af dem. Personligt er jeg enig og holder på, at der igen bør indføres jagttid på den spættede sæl, men det vil sikkert være politisk selvmord at foreslå noget sådant. Her i gyngemosen er det vigtigere med et vildthejn ved grænsen. Ikke fordi der er for mange sæler, men for at holde vildsvin ude af landet, siger de handlekraftige politikere. Tænk hvis det var markmus vi var bange for? Reelt er der så meget, der kan ligge bag en symbolsk barrikadering. Vi skulle så nødig have svinepest her til landet, synes budskabet at være. DF og V har blot en mere snu måde at bygge mure på end Trump.

Vi fandt en ost i køleskabet. Lauridsen havde købt den på tilbud for et par uger siden, fordi den var tæt på sidste salgsdag. Altså har den givet anledning til hørm ganske længe og var derfor omhyggeligt forseglet i en plastpose. Nu er den så kommet med på sejlturen, er måske blevet søsyg – hvem ved – men da plastposen blev åbnet viste der sig en stank af metan, og madam måtte lidt modvilligt tage afsked med den billige ost. Nogen kan godt lide det sådan; en ost skal selv komme når man kalder på den. "Gamle Ole", som min far kalder dem. Det er mælkebøndernes svar på surstrømning. Så ganske forfærdeligt. I en grønlandsk udgave har det været skik og brug med kødgrave, hvor sælkødet blev "syltet" med kvan og sortebær. Det er svært at forene sig med den tanke, men det møre, halvrådne kød, kunne efter længere tids lagring graves op i de portioner familien skulle bruge. Vores maver kan vænne sig til meget. Jeg skal ikke selv nyde noget, men ovenstående delikatesser er stadig eftertragtede.

Bønnerup er et sted man tager hen om sommeren. En ferieby med huse til det samme, et hotel, plads til autocampere og lystbåde. Her er spisesteder i forskellige prisklasser, et ishus, en butik med brugskunst og en Brugs. Folk har boder ud til vejen med kartofler, jordbær, ærter, gulerødder, tøj, potter, lysestager, krus og gamle teskeer. Loppesalg er muligheden for at score et par hundrede skattefrie kroner i løbet af sommeren.

Lige oven for havnen ligger en af byens to tøjbutikker. Sådan en skal der åbenbart være i en ferieby. Det er det samme koncept som i Øster Hurup; "kvalitetstøj" til meget lave priser. Kjoler, badetøj, sko, tasker, shorts, strømper, trøjer og jakker. Alt sammen noget man ikke vidste man fik brug for. Og når man alligevel er her, og ikke rigtig ved hvad man skal give sig til, frister det, og hvad kan der ske ved at prøve om det passer, og det gør det. Muligheder dukker frem fra sit skjul sammen med Dankortet, og før man aner det,

er man dekoreret med nyt tøj, som ingen kan se er billigt, og som mange tror, er dyrt. Markedet indretter sig på at narre os til det mest utrolige, og nu vi ved, at tøjproduktion er miljøbelastende og ikke særlig klimavenligt, burde vi tænke lidt mere over det vi foretager os. Specielt i den rige del af verden hvor det er billigt.

Ligesom osten.

Bønnerup Havn

Fra Grenå til Mårup på Samsø

Summen af fartøjets og sømandens beskaffenhed afgør med hvilken ynde sejladserne foregår. Vi har fået nye sejle, ja, og det kan mærkes på den fede måde, men det bemærkes af os begge i flæng til forklaring, at det kun er anden gang vi sejler i år, hvorfor man ikke kan forvente rutinen er på plads. I Bønnerup lagde vi til kaj, og det er for så vidt uproblematisk, men da vi kom til Grenå og skulle i bås, var færdighederne forduftet og vinden tog skidt, mens båsen blev stående. Så sejlede vi rundt, for at forsøge endnu engang, med den konsekvens, at vi småkolliderede med en båd overfor. Det gik, men andet forsøg i båsen, blev en prøvelse i at bedømme afstanden mellem båden og de bagerste pæle. Vi måtte derfor ud og ind et par gange for at gøre fortøjningen længere. Hvis vi bare var amatører alle sammen, var der sikkert ikke nogen der ville lægge mærke til noget, men de rutinerede skal naturligvis også ha' noget at måle deres evner efter. En form for mental økologi hvor den dygtige kun er dygtig fordi andre er udygtige. Eller er det omvendt?

Den ældre herre på billederne er en af de få, der er gået fra godt håndværk til en kunstners optræden. Først sejlede han lidt rundt i indsejlingsbassinet for at se, hvor der var mulighed for at få en plads. Så tog han en rask beslutning, sejlede ind lige bag os med et mål længere fremme, tog bestik af afstand og fart, slækkede skødet og hev sejlet ned i passende stykker, mens han sikker til bens gik frem og tilbage for at holde kursen med rorpinden. Til sidst styrede han med en lille bitte snip af det øverste sejl ind i den bås han havde udset sig, sprang af og svinger fortøjningen som en cowboy med

lasso efter en vild tyrekalv – og vupti... Mens en anden har besvær nok i havnene med motor og gear til begge retninger, kommer sådan en bare med sit sejl som eneste trækraft og ydmyger skribent og madam under den sidste bid af aftensmaden. Vi kikkede lidt på hinanden, missede med øjnene, tog et par billeder og gav os til at vaske op.

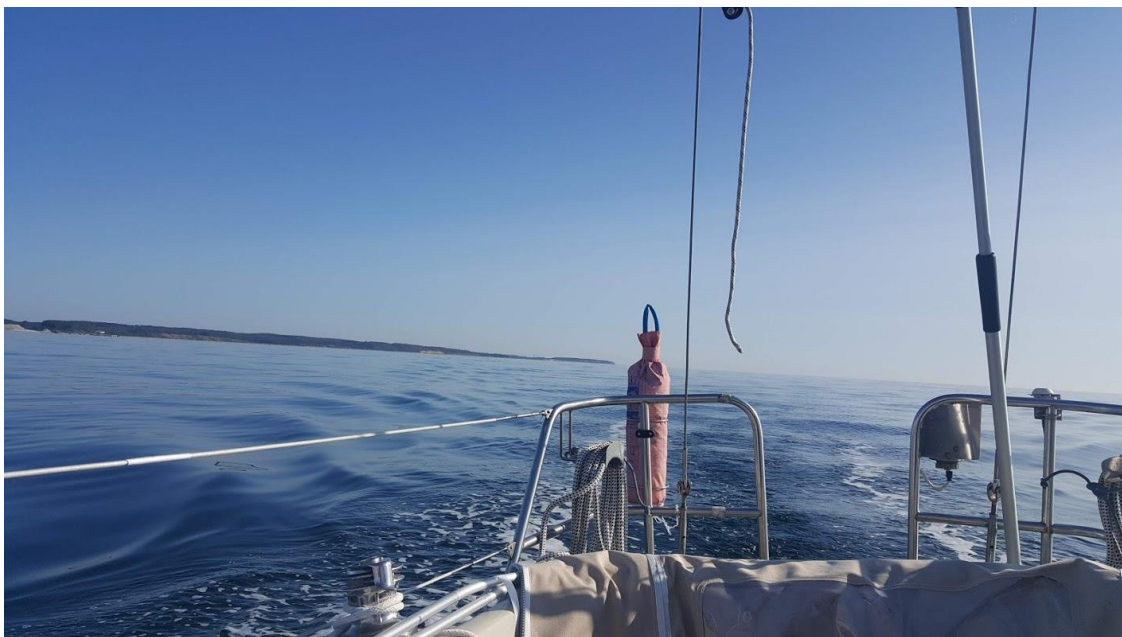
Det giver ikke megen mening at fotografere, når man sejler. Afstanden til land er for stor til at få detaljerne med, men nu man alligevel er herude i stille vejr, må motorlarmen akkompagneres af småslyder, te og håndmadder mens pupillerne indstiller sig; der sejler vi forbi et par marsvin, der skiftevis viser rygfinne, og der en flok havænder, og der inde på land det skønneste hus ud til vandet – hvad mon sådan et koster? – og der ligger Hjelm jo lige fremme, og man mindes dengang i sine unge år, hvordan vi sejlede i jolle derover fra Blushøj... og der var sørme Jernhatten!

Herfra ser den ikke ud af noget som helst, og billedet kan dårligt bruges som bevismateriale. Men her gik vi sammen med gode venner for ikke så længe siden langs stranden fra den ene ende til den anden og tilbage på ryggen af hatten, 49 m over det blanke vand. Jernhatten blev vist fredet for få år siden under stor festivitas med Bertel Haarder som megafonholder. På den måde fik

partiet lejlighed til at markere sin omsorg for unikke landskaber, og da der alligevel ikke kunne køres på den hat med en gyllevogn, var det oplagt at finde de to vildfarne linjer frem i partiprogrammet, der omhandler natur og sætte kød på skelettet. Altså partiprogrammets! Ikke på Bertel som ganske vist er alt andet end trivelig af statur.

Der er dage, hvor det ikke nytter at sætte sejl. Da må man bruge diesel. To liter i timen. Vores bidrag til den stærkt belastende turisme, og når jeg skal forsvare mig, bliver det med eksempler på motorbåde, der bruger væsentlig mere, og at jeg for snart fem år siden besluttede ikke at flyve mere.

Ser du glorien? Problemet er bare, at en sådan tilbageholdenhed ikke er nok. Der skal mere til! Heldigvis har vi på det felt endelig fået lidt politisk medvind. Ikke som opmuntring til at bruge diesel, men måske snarere til at vente med at sejle, til der er vind nok.

Mårup Havn

Håb er noget man skaber

gennem sine handlinger. Sådan var overskriften på en dialog i dagens Information mellem Greta Thunberg og kongresmedlem Alexandria Ocasio-Cortez fra USA. Udfordringerne virker skræmmende, og jo mere kendskab man får til det, der er ved at ske med biosfæren, kan man godt forledes til at opgive alt håb. Men begge kvinder har fundet håbet gennem deres handlinger; Alexandria ved politisk at kæmpe for radikale ændringer og

Greta ved at skolestrejke foran den svenske regeringsbygning. Begge er de oppe imod et stærke kræfter der skal få folk til at tro, at *de* ikke betyder noget, at *det* ikke ændrer noget at gå forrest i klimakampen. Alexandria hører hele tiden fra de gamle hvide mænd i Kongressen, at det ikke nytter noget, hvis ikke Kina går med, og Greta må finde sig i at blive nedgjort, fordi hun bare er en skolepige. Begge har de unge øjne og ser, at kejseren ikke har en trævl på kroppen, og skal man da være medløber?

Samsingerne har ry for at være blandt de første med grøn selvforsyning af energi. Ildsjælene blandt dem har vel skabt et håb gennem deres handlinger? Og det er blevet bemærket mange steder i verden. Derfor kommer der delegationer af videbegærlige mennesker, der med egne øjne vil se, hvordan en sådan

omstilling kan finde sted. Uden at vide det kan jeg forestille mig, at det har været svært at få et flertal på øen til at forstå, hvor nødvendigt det er.

Til gengæld er det mig ubegribeligt, at disse brave folk fra Samsø ikke samtidigt har omstillet landbruget til økologi. Der er boder alle vegne med friske grøntsager, men uden for laderne står marksprøjter klar til at nedvisne de lækre samsøkartofler, så de bliver lettere at tage op med maskine. Det er muligt, at kemivirkomhederne mener, det er ufarligt, men man skal da være noget naiv om man tror, at sprøjtemidler, der er lavet for at dræbe og manipulere med levende celler, ikke kan påvirke den mad vi spiser. Og hvad med grundvandet? På en ø!

Gadekæret i Nordby

I Nordby, fem kilometer fra havnen, vrirlede det med turister. Jeg kan på en måde godt forstå, at man flere steder føler at have nået et mætningspunkt; hørte her til morgen, at der er problemer i Skagen. Huspriserne er svimlende høje, og så er det et problem med evig støj og trængsel i gaderne. Men sådan er

det jo. Hvis man vil tjene penge på turister, må man tåle, at de tramper rundt i baghaven.

Det Gule Klokketårn i Nordby blev bygget, fordi kirken lå så langt fra byen, at ingen kunne høre, når der blev ringet til gudstjeneste. Ringning kunne også forekomme hvis der skulle kaldes til samling af andre årsager, eller hvis der f.eks. opstod brand.

Der var nu meget fredeligt i Nordby, men folk gløder og tager billeder, fordi her er så specielt. Byen undgik udflytningen i sin tid. Derfor består den af gamle gårde, der ligger tæt op ad hinanden i smalle gader. Her er mange bindingsværkshuse med strå på taget, haverne indhyller husene i blomster, og de små butikker og beværtninger er nænsomt integreret i den gamle bygningsmasse. Det er som at gå i Den Gamle by i Aarhus.

Alt bliver tilrettelagt efter turismen. De små handlende sælger specialiteter, eller hvad man kunne kalde for unødvendige fornødenheder, man kan tage med hjem som bevis på, at man har været på Samsø.

Jeg har måske lidt svært ved at få øje på det unikke, men så dukker økologien op på en lille gård i byens udkant med eget bryggeri og et spisested. Og det virkede som fluepapir på madam og skribent.

Yduns Have er en gård der er opkøbt af en fond, der skal fremme økologien. Gårdene bliver herefter udlejet til landmænd, og man håber på, at det på sigt kan blive til mange gårde. Alle kan deltage med et indskud eller lån til fonden.

Jeg har været på cykeltur

rundt i landskabet. Den var, cyklen, lidt tung i undervognen, men med sofasæde! Og så passer den fint til en der kører med hat, og som derfor har brug for, at farten er tilpasset herefter. Alligevel blev det til en længere tur på den smukke ø. Først sydpå til Langør (havnen øst for Mårup). Så tilbage over Besser til Tranebjerg. Der står boder overalt. Mest loppesalg, tøj og forskelligt håndlavede ting. Børn maler sten som de lægger ud til vejen på en skammel.

Alt er i spil. På vejen hjem var jeg heldig at få fingrene i 8 teskeer til kabyssen, et par grydelapper, Aksel Sandemoses "Klabautermanden" og Maria Langs "Tre små koner".

Om eftermiddagen gik turen til Issehoved – den nordligste del af Samsø. Et helt enestående landskab med vidtstrakte heder hvor gute-får og kødkvæg holder bevoksningen nede. Det hedder landskabspleje og har for så vidt ikke noget med natur at gøre, for hvis det hele fik lov til at passe sig selv, ville alt springe i skov. På den anden side er der her en enestående vækst af specielle planter, man ikke finder andre steder, planter der tåler en hård afgræsning uden tilførsel af gødning. Istidens aflejringer træder også frem og det fortælles, at Samsø er dannet af tre isfremstød, der alle kan spores i landskabet. Det ses tydeligt, i de mange langstrakte slugter ned til havet, hvor skyllevandet har gnavet sig ned i morænen.

Overalt på Samsø findes der boder langs landevejene. Der skal scores penge når turisterne kommer, og alt kan tilsyneladende sælges. Her er det "ting og sager", men ellers er det gerne grøntsager.

Fra Mårup til Kerteminde

I Mårup sad jeg en aften og iagttog en høj tynd midaldrende mand på den modsatte bro. Han gik frem og tilbage som et dyr, der var ved at blive sindssyg af at stå bundet. Hænderne viste knapt hvad de skulle gribe i, hovedet vendte sig uroligt i alle retningen, som for at finde en der agtede alt det, han havde opnået i sit liv. Af og til slog han blikket hen på sit isbjerg af en motorbåd – til, guderne må vide, hvor mange millioner - hvori konen sad med en drinks og strøg sit blonde hår med hånden, mens hun rystede det i vinden. Jeg kunne naturligvis have gået over til ham og spurgt, om jeg kunne få en guidet rundvisning og en snak med konen. Men det blev ikke.

I Kerteminde Lystbådehavn er der plads til henved 700 både, så aktiviteten er stor.

Nu var de kommet til Mårup i deres lystmonster, og man kunne se på dem, at de manglede indhold i livet. Og her sad jeg og funderede over, hvad der var galt. At dømme ud fra udstyr og påklædning havde de penge nok? Det ved man selvfølgelig ikke, men materiellet var til stede i overflod. Jeg forestiller mig, at han havde et godt job, hvor han oplevede sig selv som en betydningsfuld medarbejder, og måske havde han svært ved at holde ferie, komme ned i gear eller han følte sig fremmedgjort

udenfor virksomhedens vækstmedie? Sådan har jeg da selv haft det, hvor arbejdet har taget hele min pulje af mental tilstedeværelse, og ferien er gået med at komme til mig selv igen. En næsten meningsløs måde at leve sit liv på.

Vi er ved at finde rytmen.

Gamle vaner vækkes fra tidligere somre. Først og fremmest finder tingene deres rette plads. Det kan rode når vi er i havn, men når vi sejler, skal alt være i orden. Så må der helst ikke være noget, man kan snuble over. Her er sparsomt med plads, så de første dage går med at flytte rundt på tingene, så det fylder mindst muligt, og motorikken skal justeres til forholdene, så vi ikke hele tiden knalder hovedet og knæene ind i alting. Vi gør det, vi hver især er bedst til. Klargøringen til en ny tur eller et ophold i en ny havn finder sin rytme. Vi bliver som to træer i den samme vind, der bøjer af, står imod og gir' læ for det, vi holder af.

Cikorie. Vi så rigtig mange af dem på Samsø, men også her i Kerteminde står de langs vejene. Det er ikke nogen sjælden plante, men der er flere af dem her end derhjemme.

Hjortetrøst. Fundet ud for Lundsgård Gods ved Kerteminde.

Da båden blev bygget i 1973, var det en stor familiebåd. I dag passer den til to og er således et godt billede på årsagen til vor tids store problem. Vi er forkælede forbrugere, der gang på gang tager os selv i at ønske en større båd. Det ligger forankret i den vestlige kultur. Markedskræfterne vækster økonomien, og ressourceforbruget stiger. Vi er som bevidstløse robotter der ikke ved hvad der skal til for at ha' et godt liv. Vi burde i stedet spørge os selv om, hvad vi skulle bruge en større båd til.

Forleden så jeg en reklame fra en ejendomsmægler, hvor der stod "Skip din gamle bolig. Få en gratis vurdering." Læg mærke til ordvalget der associerer til *ud med det gamle - ind med noget nyt*. Dette skal lokke os til at tro, at livet forandrer sig positivt, hvis vi får noget nyt, noget større og – underforstået - noget bedre. Kan man fx forestille sig, at mægleren vil kunne sælge det samme hus ved at annoncere med "Køb en gammel bolig som sælger ønsker at skippe"? Næppe.

Gærdesnerlen fundet ud for Lundsgård Gods. Den findes mange steder og er speciel med den trompetformede blomst, og den måde den klatrer rundt på andre planter for at få sollys.

Som dagene går, bliver den klaustrofobiske minimalisme til en meget enklere tilværelse. Det giver et vidunderligt mentalt frirum. Det primitive udfordrer ikke bare til opfindsomhed, men meget ofte opdager vi, hvor lidt vi faktisk har brug for.

I stedet for at gå i havn

overnatter vi først i Kerteminde Bugt. Man sover dejligt til lyden af klukkende småbølger, og så plejer jeg jo at få en svømmetur, for er man ude at sejle behøver man jo ikke en brusekabine. Men jeg frøs og var en kylling, og det ridsede i min forfængelighed, at jeg ikke kunne ta' mig sammen.

I havnene er der trængsel. Ferien er på sit højeste, og det er svært for dem, der kommer sidst ind. Trætte og sultne efter en hel dag ved roret – vi kender det selv – sejler de mellem broerne for at finde et sted at klemme sig ind. Lige over for os er der en ledig plads. Mange har prøvet, men der er for smalt mellem pælene, så i værste fald kan en sejler sætte sig fast. Det skete faktisk i Mårup for en uheldig sejler; det gik fint ind, hvor der var fart på skuden, men da de skulle ud sad de fast og måtte trække sig selv fri af pælene med skødespillene.

Der er mange tyskere. Deres både er ikke større end danskernes, men det ser ud som om, at de er mere velplejede og i orden. Der er en vis præcision over det, de foretager sig. De er høflige og følger reglerne, så en havnefoged kan godt regne med, at alt er i orden, hvis det er en tysker. På samme måde får man et godt indtryk af svenskerne. Det er rart at ligge mellem udlændingene, men er der derimod danskere på begge

sider, kan man godt regne med lidt skødesløshed og festivitas. Det må man naturligvis tåle.

omstilling.

Lidt syd for Kerteminde ligger Lundsgård Gods, som en ørnerede helt ned til vigen. Jordtilliggendet er moderat med sine 510 ha, hvoraf halvdelen er skov. Til gengæld er den drevet økologisk. Godserne havde i sin tid stor indflydelse, og man må jo håbe, at der er nok tilbage til at få flere med sig på en hel nødvendig

Nogen er hoppet på den ide, at økologi er skidt for klimaet. Det er selvfølgelig noget sludder. Beregningerne er tilført de forkerte forudsætninger. For det første må og skal vi have kødproduktionen sat væsentligt ned... Hvorfor skal vi i Danmark producere kød til hele verden? For pengenes skyld! Javel. Så er penge altså vigtigere end klimaet? Folk skal da have mad! Selvfølgelig, men flere ville kunne mættes i verden, hvis vi havde færre dyr! ...Og så er der regnskovene, der fældes, for at vi kan få soja til dyrene. Det

går heller ikke. Andre forudsætninger, så som opbygning af et større kulstoflager i økologisk jord, og produktion af en meget energikrævende kunstgødning, er der heller ikke vurderet på.

Sct. Laurentii Kirke i Kerteminde

Johannes Larsen Museet

Vi afsluttede vores ophold i Kerteminde med højt solskin og et besøg på Johannes Larsen Museet. Det ligger ikke langt fra havnen oppe på Møllebakken. Det er virkelig et besøg værd. Vi brugte næsten to timer deroppe i det store

kunstnerkompleks af en villa (den på billedet), et værksted, et vinhus/lysthus, samt et stort nyere opført hus til kunstsamlinger fra andre fynske malere og skulptører. På den anden side af vejen var den gamle mølle, Johannes Larsens og Alheds urtehave – alt bevaret *næsten*, som da de levede. Alhed, Johannes' hustru, var også maler, men hun måtte efter sigende opgive, fordi hun skulle sørge for husførelsen. Tja, sådan var det vel dengang.

Johannes blev specielt kendt som fuglemaleren, men han malede også motiver af landskaber og mennesker. Nogle af hans malerier har et strøg af impressionisme. Larsen døde i 1961. I sine produktive år tjente han hvad der i dag vil svare til en løn på 3 mio. Derfor havde han og Alhed råd til den omfattende

bygningsmasse. Kunstnere og forfattere fra hele landet mødtes på Møllebakken.

Madam siger, at skribenten har fået hængepatter. Angreb er som bekendt det bedste forsvar, og han har da også været tynget dagen igennem, men hvis nogen skulle være i tvivl, så går de ikke i egerne når han cykler eller slasker på vandreture. Alting har en pris, når man er glad for gris. En hang til flæsk og pølse gør

mennesket trivelig. Medister og frikadeller får det til at hænge, og var det ikke englænderne der argumenterede for at være mere intelligente end inderne, fordi de spiste kød? På sin vis får hinduerne lettere ved at nå klimamålet end englænderne, og så er det da godt, at englænderne er de klogeste.

Fra Kerteminde, gennem Storebælt til Karrebæksminde.

Storebæltsbroen er gudernes skaberværk. Jeg husker godt fra sidst vi sejlede her, hvor imponerende den var. Når man sejler under i en 30 fods sejlboat, bliver man lille og ydmyg. Gennemsejlingshøjden er 65 meter, pylonerne 254 meter, så broen virker svimlende høj. Det er stor ingeniørkunst, at få sådan en

gigant sat sammen. I dagens anledning var de ved at servicere den op ad de lange bærekabler – ja, det hedder det sikkert ikke, men noget andet teknisk der hører til bromekanik – men der, højt oppe som små prikker, arbejdede bitte små tændstikmænd, og man må undres over, at de ikke bliver svimle, får højdeskræk og tisser i bukserne.

Månen over Stignæsværket. Den sidste lange sommernat set her fra vigen ved Agersø

Her er vindstille, så vi er gået i "læ" i en vig ved den nordlige del af Agersø, hvor vi ligger for svaj. Sommeren er over os, og skribenten har sammen med madam været i det dejlige kolde vand. 7 både mere har her til aften fået den samme idé med en overnatning på vandet. Herfra ser Agersø kedelig ud med et nyt grimt sommerhus ude på pynten, mens det flade er besat af en larmende mågekoloni. De har unger på denne tid af året. Længere mod syd findes en samling huse, og hele herligheden er tilsyneladende stor nok til at have sin egen færge som jævnligt sejler frem og tilbage fra fastlandet.

Til den anden side, mod Sjælland, kan vi se Stignæsværket med et bjerg af kul for foden af to store skorstene. Nu kan det blive til museum, kan det, hvor vores børnebørn kan komme og se hvorfor alting blev, som det blev.

Det er ikke bare os der har fundet ud af, hvor dejligt det er at ligge for svaj

Stik syd for os er der to havdambrug. Den slags sviner en del. Om de er årsagen til de mange alger i vandet, ved jeg ikke. Men når jeg dykker ned finder jeg fedtet halvdødt ålegræs – hvad der bestemt ikke er gode tegn – så hvis ikke der her i Storebælt var meget strøm, ville der have været iltsvind.

Langt ude i Storebælts sejlrende kan man i mørket se et krydstogtskib med lys i alle øjne. Der er sikkert fest om bord med Kjeld og Hilda på scenen. Nu er tiden da også inde til et sidste glas rødvin. I morgen sættes sejlene til Karrebæksminde.

Om lokummet- og heksen der brændte

Karrebæksminde: Madam og skribent har et toilet i båden. Det er jo ikke nogen skovtur, hvor man kan finde et træ der trænger til næring, men en langt fra kysten-tur, hvor Lauridsen er ked af at flashe ud over rælingen. Så for et par år siden blev der lavet et rigtigt toilet med holdingtank, som man rettelig tømmer med et sugeaggregat når man kommer i havn. Ellers må man langt fra kysten for at tømme i havet, og er dermed ret besat bidragsyder af kvælstof sammen med dambrugsfiskene.

Her ved Karrebæksminde ligger indsejlingen til Karrebæk Fjord. Strømmen kan være stærk og ubehagelig at sejle i, så det anbefales, at man kontakter broen i god tid, hvis man vil igennem.

Der er regler for den slags, men det mærkelige er, at de store velrenommerede havne Granma har besøgt i år, ikke har en tømningsordning. Altså har skibet måttet besørge langt fra land, eller rettere, det var hvad vi forventede var sket. Men her til morgen var tanken plask fuld efter en tissetår, og hvad gør man så, når der heller ikke her er tanktømning? Jo, man sejlede langt ud for at løse problemet, og her viste der sig en gigantisk forstoppelse. Skribenten måtte i havvand til hjelmen, for at finde afløbet under

vandlinjen og på interimistisk vis forsøge at rense gennemløbet. Men forgæves. Fra den anden side lykkes det heller ikke at få andet ud af tanken, end lugten af ammoniak. Heldigvis har besætningen et nært kendskab til en kloakekspert i Næstved, men da han hørte hvad der var galt, skulle han pludselig ikke nyde noget. Han var meget flink, og som kompensation for sine manglende færdigheder donerede han et rensébånd, en stump haveslange med studs til en hane og et held og lykke på den videre rejse.

Man har familie og bekendte så mange steder i landet. Også dem man ser så sjældent. Lauridsens fætter med frue bor i Næstved. Vi har glædet os meget til gensynet, så Karrebæksminde var derfor ingen tilfældighed. Det blev til den bedste frokost i lang tid. Snapsen gik rundt til den næsten var tør i halsen, og vi drøftede de vigtigste politiske emner, hvad vi som regel gør, når vi er sammen. Vi er ikke altid enige, men gerne klogere når vi skilles.

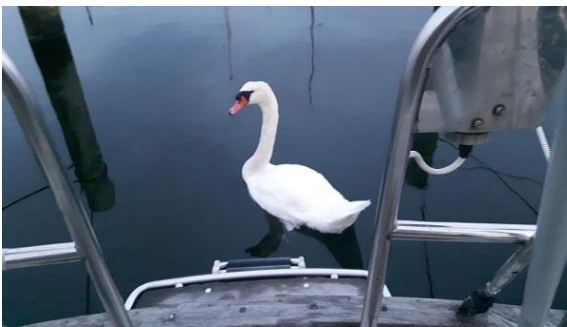
Denne gang blev der konsensus om, at bakke Mette Frederiksen op i sine politiske mål. Hun får brug for det! Allerede nu er borgermusikken med CEPOS i spidsen ude med en melding om, at det alt sammen bliver for dyrt. Som om vi har noget valg? Det vil svare til, at man kører over for rødt, fordi det bliver for dyrt at komme for sent på arbejde, og for øvrigt var det sydstaternes argument mod ophævelsen af slaveriet, hvis nogen skulle have glemt det! Vi har ikke råd?

Her er mange turister, og byen kan vist bedst sammenlignes med Øster Hurup derhjemme i pastoratet, hvor der er liv om sommeren og dødt om vinteren. Her er mange restauranter, småhandlende, en bager og to dagligvarebutikker. Og så er der naturligvis et marked med lopper og hjemmestrik. Sommergæsterne bor fortrinsvis i de mange sommerhuse og på campingpladsen.

Sød Astragal

Nede ved havnen er der bygget ferielejligheder i to etager. Helt uden æstetisk sans, som med så meget andet byggeri nu om dage.

Det er stilhed før storm og regn. Svanen søger føde ved bådene, og kort tid efter den havde opdaget, hvor nærige besætningen var på Granma, gav det sig til at styrte ned.

Men de spekulative gevinster tvinger kommuner, arkitekter og planlæggere i knæ for den neoliberale økonomiske tænkning. Ufattelige summer bliver på den måde akkumuleret i bebyggelse ud til vandet. Helt ukritisk kan det foregå, fordi de færreste sætter sig ind i den ulighed det skaber.

Jeg får ikke meget læst for tiden, men i går fik jeg et signeret eksemplar af Kia Lundsgaards undervisningsbog "Lever du, Birgitte". Jeg skal straks afsløre, at det gør Birgitte ikke, men Kia kan få det til at leve for eleverne, tror jeg. Under alle omstændigheder

var jeg begejstret for den og anmeldte den til CFU, så lærerne – der kommer efter folkeskolelærer, emeritus, Jørgen Vangsted - kan få noget nyt og godt materiale at arbejde med:

"Lever du, Birgitte" er et undervisningsmateriale, der tager udgangspunkt i historien om Birgitte Prammand, der i 1630 blev dømt for at være heks og derfor skulle lade livet ved bål og brand. Den slags forfølgelser var der op mod 1000 af i Danmark fra 1416 frem til 1693, og det vil sikkert alle dage være interessant stof i folkeskolen.

Undervisningsmaterialet vinkler en grusom beretning på en lidt utraditionel måde ved at lade det multimodale være det bærende. Gennem en "videowalk", som er udviklet af Radiodrama.dk, hvor Birgittes historie fortælles, føres man igennem de gader hvor hun boede ved optagelser med en smartphone. Men der er absolut intet til hinder for, at man med inspiration i materialet, kan gå helt andre veje. Danskfagligt beskæftiger bogen sig med tekster fra det Gamle – og det Ny Testamente, en lyrisk tekst fra middelalderen, to

af Brødrene Grimms eventyr, det moderne gennembrud, drama samt sagprosaetekster – der alle sammen handler om trolddomskunst og andet uforklarligt, som man gennem tiderne har måttet tolke og handle på. Vi får dermed en vifte af tid og genrer, men samtidig en forståelse af begrebet kultur, der i sit tankegods gennem tiden har formet vores sprog og livsopfattelse.

Arbejdet med den multimodale tekstforståelse er meget vigtig i vor tids digitaliserede verden, hvor tekst, billeder, lyd og film flyder sammen og skal kunne tolkes og formidles. Tænk bare på Facebook, men også forståelsen af de mere seriøse formidlinger af nyheder, baggrundshistorier eller andet samfundsrelateret stof.

Kia Lundsgaard ser samtidig mulighederne i et tværfagligt forløb mellem dansk, historie og kristendom. Jeg føler mig kaldet til også at inddrage samfundsfag, hvor man rettelig kan spørge til vor tids heksejagt. Rasmus Paludan er måske et forbigående fænomen, men ikke desto mindre har vi partier i Folketinget, der er tilbøjelige til at karikere og generalisere bestemte grupper og skræmme befolkningen til at tro det værste. Ud fra det vil jeg mene, at undervisningsmaterialet passer fint til 7. klassesetning.

Jeg kan varmt anbefale materialet. Det er let at gå til, og opgaverne ligger fint i forlængelse af teksterne. Desuden er der gode bud på kreative opgaver til en videowalk, radiodrama, en collage eller en tegneserie. Til sidst i materialet findes rollerne til de 16 medvirkende i Radiodrama.dk's videowalk... så hvorfor ikke lade klassen opfører stykket?

Link til videowalken i Radiodrama.dk: <https://radiodrama.dk/lever-du-birgitte>

"Lever du, Birgitte?" Af Kia Lundsgaard, Grafik: Morten Aagaard. Udgivet af: Radiodrama.dk

Vi blev spurgt om, hvordan det gik med afløbet, om der var anledning til en dramatisering og evt. en radiodrama-podcast, og hertil kan jeg sige, at Lauridsen ikke mener der skal siges mere om det. Det er nok, at vi selv blev fedtet ind i den misere. Men det gør vel ikke noget at fortælle om de ingredienser der skal bruges: En folkeskolelærer, et rensbånd og en haveslange. Først i vandet med degnen – der for øvrigt har opsagt sin stilling til 1. august, fordi alle tror, man kan gøre med sådan én, som man lyster. I vandet

med sig til snablen hvorefter han må penetrere afløbet med rensebånd og slange til Granma's latrine
installering får udløsning... Og så behøver man ikke sige mere om den ting.

Karrebæk Kirke

Mark Krageklo

Fra Karrebæksminde til Nakskov

kan jo ikke blive i Karrebæksminde hele sommeren.

Af og til bliver der truffet mindre heldige beslutninger. Når det gælder vejret, er det naturligvis ikke besætningen der bestemmer, men den skal være varsom med sine tolkninger og i tvivlsspørgsmål lade forsigtigheden råde. Men det var jo så dejlig en morgen, klokken lidt i seks, og vejrudsigter kan jo også ta' fejl, og så må vi jo hellere ta' af sted. Hvem siger det bliver' bedre i morgen, og vi

Vi skulle ha' ventet og holdt fast i det vi i forvejen havde besluttet os for. Vinden kom fra sydvest, og vi måtte krydse op gennem Smålandsfarvandet, hvilket mere end fordoblede sejltiden.

I Langelandsbæltet blæste det mere op, og så gav det sig til at regne, samtidig med at søerne stod ind over dækket. Det blev til ti lange timer på en relativ kort strækning, og da der var modvind helt hen til Nakskov Fjord, blev det en våd omgang.

Hestehoved Havn, lidt uden for Nakskov, er en frihavn. Her kan man ligge op til tre nætter for 40 kr. pr nat. Og det tager vi imod, nu vi er med i ordningen. Det viser sig at være en dejlig havn, ikke så megen trafik og rigtig gode faciliteter. Her kan man leje cykler via en campingplads, der har et samarbejde med havnen, og naturligvis skulle vi ha' hver sin, så vi kunne komme ind til byen, og jeg kunne få mig en længere tur ud i landskabet.

Første undres man over, hvor få turister der er her i den del af Lolland. Havnene er på ingen måde overfyldte. Det samme med campingpladserne og inde i Nakskov virker det hele som en dagligdag uden for sæsonen. Sådan er det, medgiver havnefogeden. Hun kommer selv fra Fanø, og forstår ikke, at der er sådan en forskel. Fanø er jo bare en bunke sand. Men det passer os udmærket, at her er fredeligt, bortset fra, at man godt kunne unde befolkningen lidt indtægt herfra.

I Nakskovs indre by er der mange smukke gader og gyder, men det er tydeligt, at folk fattes penge til at vedligeholde bygningerne. Det siges, at der er kommet mere gang i beskæftigelsen, men det er stadig et lavindkomstområde. Huspriserne er så langt nede, at man tror det er løgn; du kan sagtens købe et hus klar til indflytning for under 400.000.

Et sted var nogen gået i gang med renovering af et hus i en af Nakskovs smukke gamle gyder. Det var lille men meget charmerende, og det trængte til en kærlig hånd, kunne man se. Jeg spurgte genboen og han fortalte, at det var blevet solgt for 150.000. Køberen var derefter gået i gang med det indvendige, men for et år siden var det gået i stå. Sådan er det her på Lolland, sagde han. Ingen har råd til

noget, og bankerne vil ikke låne folk penge. Andre fortæller, at nogle fjernsynsudsendelser for et par år siden gav øen et rigtig dårligt ry. Vi har for mange sociale tilflyttere, som København er storeksportør af, her til Lolland hvor boligerne er billige.

Sukkerfabrikken er ikke længere nogen stor arbejdsplads. Skibsværftet lukkede midt i 80'erne hvor byen mistede mere end 2000 arbejdspladser, og man siger, at der ind til sidste år var en netto-raflytning fra Lolland. Det er vendt nu, og der er områder hvor man mangler kvalificeret arbejdskraft, men det er stadig lavindkomst for de fleste.

Birthe er flyttet hertil, og hun ser mere optimistisk på det. Faktisk er her en del virksomheder: Mill Foods, Dansk Agro, DLG, East Metal og mange andre. Endelig er der Vestas med ca. 550 arbejdspladser. Havnechefen i Nakskov bekræftede, at der faktisk mangler kvalificeret arbejdskraft lige for tiden. Ham mødte vi tilfældigt sammen med en anden medarbejder, der tog en velfortjent pause i skyggen ude på gaden. De styrede ud- og indskibning til de mange virksomheder. Birthe er glad for at bo her, og det kan vi godt forstå.

Der er mange dødsboer til salg. Jeg kom forbi et sådant sted, hvor tiden var gået i stå; i baghaven stod en lille sejlbaad helt indhyldet i vildtvoksende træer. Huset var kvalt i rådhusvin og andre ubestemmelige vækster, og ude i en tilgroet carport stod det, der engang havde været en hvid Opel.

Ude på landet avler man sukkerroer, der ligger i et traditionelt sædskifte med vårbyg. Det er en god landbrugsjord, man har her på Lolland, så her dyrkes intensivt med sprøjtespor, hvor man kører med sin brøndpisser. (Jeg gad vide hvordan grundvandet har det, her i dette lave flade landskab.)

skinner, og når vindmøllerne på øen kører om natten.

Et sted mellem Branderslev og Købelev kørte jeg forbi et stort areal på mindst 10 ha med solceller. Faktisk var der to marker ikke så langt fra hinanden. Birthe sagde, at der var meget større anlæg andre steder på øen, og at man sådan set var selvforsynende med el. Pt arbejder man på at lagre den energi, som ikke kan sælges til en god pris; fx har man et stort overskud af strøm, når solen

Lauridsen er kommet galt af sted.

I havnen havde vi en skovdue, der sad og kurrede oppe på sailingshornet lige over den åbne luge til sovegemakket. Hun gjorde sig tanker om hvad der kunne ske lige under en fugl med kloak og bad mig derfor om at skræmme kræet væk fra vores båd. Men jeg var ikke rigtig vågen og slet ikke i humør til at skulle agere fugleskræmsel, så hun måtte

selv ud i den friske luft med morgenhår og gi' duen en forskrækkelse. Synet af hende var ikke nok, så derfor råbte hun "gå væk, din klatmikkel" så højt at den fløj og fandt sig et træ inde på land. Men inde på kajen kom i det samme en mand – der sikkert havde været på toilettet – slentrende tilbage til sin båd. Han havde tydeligvis ikke set nogen due, og mente vel, at være kommet godt fra sit eget ærinde. Vi ved det ikke. Men længere henne ad kajen blev han ved med at kikke tilbage som for at sikre sig, at der ikke kom flere ukvemsord fra madammen på Granma med morgenhår.

Kirkerne er aflåste de fleste steder. Det er ærgerligt, at præsten tilsyneladende ikke kan have altervinen i fred. Købelev Kirke er en af de få undtagelser. Jeg tror graveren luftede ud, for der var blevet en halvklam lugt inde i den udhulede teglsten. Kirken er fra 1300-tallet, men har naturligvis gennemgået en del ombygninger, og var ikke umiddelbart noget særligt. Det sengotiske tårn er kommet til i 1500-tallet og igen ombygget i 1883.

Altertavlen er malet i 1841 af Eckersberg. Måske Ikke lige det man forventer af et billede fra hans hånd? De udtryksløse ansigter, den mørke baggrund og bordet uden glas og med tomme tallerkner, gør nadveren til et: ja, vi har bestilt, men Judas skulle absolut fornærme tjeneren, så hvad gør vi?

Sankt Nikolai Kirke var åben. Den er til gengæld, med sit 70 meter høje tårn, svær at fotografere. Kirken er fra 1200-tallet, hvor Nakskov fik købstadsrettigheder. Den er selvsagt blevet lavet om mange gange og den seneste restaurering foregik fra 1989 – 98 hvor kirkens indre fik en omfattende istandsættelse.

Sangerpulpituret der står på 4 søjler er forsynet med 13 nischer (rammer) på forsiden. Her er Jesus den første der er afbilledet, hvorefter hele hans lille ministerium følger til højre. Den er opført i 1631, mens prædikestolen er fra 1630 og altertavlen fra 1657. Meget smukt stykke arbejde.

Det er et imponerende bygningsværk, der absolut er et besøg værd, og man har god grund til at besigtige kirkesølvket en dag som denne, hvor vi har tredive grader i skyggen og ingen vind, og skribentens hat klistrer til panden. Men uden hat vil isen bare blive til en lanterne. En kirke kan så meget. Tro det hvem som kan.

Og så var der den forbandede lejecykel! Sofasæde, som på samsøcyklen, tre gear og et skævt baghjul. Måske du kan regne ud hvad der let kan ske når et hjul er skævt. Jeg havde ikke

tænkt på det, før jeg var kommet 15 km fra havnen. Da begyndte det at slingre så det forplantede sig op i kroppen til en rumba, hvor det drejer sig om at holde hovedet stille, mens underlivet foretog sensuelle parringsrytmer, der lignede usædelig omgang med en fremmed cykel. Egerne var løse, og jeg måtte skrue dem fast med fingrene for hver tredje kilometer hjem.

Det værste var, at udlejeren ikke troede på mig, og jeg måtte ta' til genmæle ved at prædike, at kun fortælle venter den udlejer, der tror mere på en cykel end på en skribent med hat... Jammen!

Sukkerfabrikken i Nakskov

Solcellemark mellem Branderslev og Købelev

Fra Nakskov til Assens

Der er mange gode grunde til at dvæle længe ved Nakskov. Som jeg vist har antydnet, er Lolland et dejligt sted. Det er ikke let at sætte ord på den slags, for det ligger i en stemning, der er svær at skrive noder til. Her er en historie og en udfordring uden bitterhed, og folk er til at komme i snak med. Det er et stykke Danmark, som markedskræfterne sætter ud af spillet.

Keldsnor Fyr øst for Bagenkop kan ses helt fra Nakskov Fjord.

Et sted hvor de store byer i Danmark eksporterer problemerne til, fordi efterspørgslen har gjort deres boliger dyre. Så find dig et sted på Lolland, siger de, og i enkelte tilfælde har den rige kommune tilmed givet flyttehjælp. Det er den del af velstands-Danmark der får mig til at krumme tæer; markedskræfterne får frit spil med boligerne, de rige bliver rigere, mens de fattige har fået skåret i deres ydelser. Det er, hvad skiftende regeringer de sidste snart tyve år har kaldt for velfærds-Danmark og samtidigt et tilsneget bedrag om, at velstand på den måde bidrager til velfærd.

Bagenkop er noget anderledes. Her vrir det med tyskere og hollændere, ja faktisk er der flere udenlandske flag i havnen end danske, men det kommer sig vel af den korte afstand til Tyskland, der gør stedet til en trædesten på den videre rejse. Langeland er heller ikke nogen rig kommune, men Bagenkop er en sommermagnet, med over 8000 tilrejsende både. Det er en lille by med 468 indbyggere som blev kåret

af foreningen Landsbyerne i Danmark som årets landsby i 2011. Det skilter man stadig med ved bygrænsen, hvor det står som en flaskepost til de unge om, at vende tilbage til byen.

Bagenkop Kirke, som selvfølgelig var lukket mellem våbenhuset og kirkerummet. Den er lille men smukt udført. Skibet er – hvis vi skal blive i det maritime sprog – som en katamaran; små korte sideskibe med klokketårnet midt i kirken.

Her er energi og et godt fællesskab, siger en af de to frivillige i Fiskeriets Hus på havnen. Fiskeriets Hus er et museum som er skabt af frivillig arbejdskraft, donationer og fonde. Virkelig et besøg værd! Han fortæller, at der i dag er omkring 20 mand beskæftiget med fiskeri fordelt på 8 både, som mest fisker med bundtrawl efter torsk og fladfisk. De har som lille fiskerihavn været hæmmet af den borgerlige regerings forvaltning af fiskekvoter, hvilket har medført, at store skibe på vestkysten har haft et fortrin. Når fiskene fra

bådene landes, køres de til Gilleleje hvor de forarbejdes og distribueres videre.

Han fortæller videre, at da Bagenkop–Kiel–færgeren blev indstillet i begyndelsen af nullerne, blev det mærkbart for området. Nu var det ikke længere en by man kørte igennem, men en by man kører til. Derfor er det så vigtigt, at der er noget her, som folk vil køre efter. Turister er et vigtigt aktiv, og hvad færgeren angår, er det da også et problem at få tyskerne til sommerhusene. Men den måtte opgive driften, fordi det toldfrie salg blev stoppet, og det har man aldrig tilgivet Marianne Jelved, der efter sigende var den, der ville det toldfrie salg til livs.

Man satser på turister, og planlægger efter det. Også her, som i Karrebæksminde, er der ferielejligheder omkring havnen. Men i Bagenkop er der kælet lidt mere for arkitekturen, for sjældent ser man så smukke huse. De er svenskrøde med hvide udhæng, terrasser og vinduer. I hver bygning er der to lejligheder, en lille for neden og en stor for oven. Og de er dyre som alt andet spekulationsbyggeri!

Ude i nordhavnen er der et smukt tårn. Indvendig er det forsynet med vindeltrappe, og øverst kan man gå ud på en afsats med gelænder, der omkranser den firkantede bygning. Også det er gennemtænkt, og passer fint sammen med ferieboligerne. Herfra kan man se ud over hele havnen og byen, og det er

heroppe fra, at en solotrompetist spiller hver aften i juli måned, kl 21.00, til glæde for hele havnen. Det lyder smukt når der er vindstille, så alle klapper fra deres både, og det bliver til et helt kvarter med underholdning af høj kvalitet; hun er dygtig!... Den første aften vi var her, gik en ung kvinde med en dreng på ca. fire år op i tårnet til trompetisten, og lænede sig ind foran hende mens hun spillede og tog en selfie. Den slags kan man åbenbart tillade sig.

Bagenkop Havn set fra tårnet

Allerede nu har vi oplevet mere end vi plejer på vores sejlture. Vi øver os på at leve langsommere. Vi har mindre stress, bruger så få penge som muligt, tager forstørrelsesglasset med i området og ser med forundring den verden, vi før trampede hen over for at nå skyerne. I Sapiens, en kort beskrivelse af menneskets historie, skriver Yuval Noah Harari netop om det, der gør mennesket til et problem og en fjende for sig selv; vi får aldrig nok. Vi styrter fra det ene fix til det andet, og er vi blevet lykkeligere af det? Det sidste er min udlægning, men pointen er, at hvis vi bare forstod at begrænse vores begær, ville alting blive bedre for os. Vi kunne alle sammen arbejde mindre, have bedre tid til vores børn, undgå stress, bare dvæle ved livet og sikre det basale. I stedet lader vi os trække rundt af væksten og et stort forbrug af unødvendige fornødenheder.

På vandring mellem hatbakker og dødisser.

Geologisk set er Langeland speciel ved den måde, isen har aflejret den på. Jeg tror, det er en tilsnigelse at kalde øen for en randmoræne. Den er snarere at sammenligne med en ås, men i hvert fald har den kilometer tykke is stået stille her i en længere periode under afsmeltningen. Det kan man se, fordi

landskabet er præget af henved 1000 små og store bakker, der nærmest ligner udvaskede gravhøje. Ind imellem ses søer hvor dødis har ligget, før den helt smeltede væk.

Med lidt god vilje kan man se to hatbakker i baggrunden

Hatbakkerne er dannet i søer under isen. Man skal forestille sig, at den kilometer tykke is står stille, og som årene går begynder den at smelte. Dette smeltevand løber først i små revner ned og danner søen. Men som tiden går, aflejres samtidig det materiale isen har haft med sig. Det er de aflejringer vi kan se i dag, og det man på Langeland kalder hatbakker. De er på

en måde dannet på samme vis som åse. Åse var en slags flodbund, hvor aflejringen fandt sted, og som nu kan ses i det danske landskab som langstrakte bakker.

Her i havnen er jeg ked af ikke at kunne tale tysk.

Der er så mange dejlige mennesker, og det kræver store anstrengelser at få en samtale i gang. Men i aftes lykkes det. Vi hjalp et par tyskere med at vende deres båd, så de kunne få læ for den hårde østenvind ude i cockpittet. Det var besværligt, for vinden tog den, og deres sejlererfaring var – som vores –

ret begrænset. Så efter spisetid insisterede de på at give et glas vin.

Som blev til tre. Det viste sig at være

et ægtepar som os. Begge gik de på pension til d. 1. august, han var lærer, hun noget der tangerede til det arbejde, Kirsten havde, begge interesserede de sig for klima og miljø som os. Alle fire var vi enige om påfaldende mange ting. Også problemerne omkring flygtninge og indvandrere. Og her blev det en skændsel for mig at høre, at de i Tyskland observerer vores politik som en hetz mod muslimer, der ligner begyndelsen til jødeforfølgelserne i trediveerne.

Jeg har flere gange læst om sammenligningen – så sent som i gårsdagens avis, og det er heller ikke første gang jeg har hørt, at man i andre lande undrer sig over vores syn på fremmede, hvor vi går lige til grænsen af de internationale konventioner. "Vi har ellers altid set op til jer danskere og ønsket, at vi kunne

Dødishul øst for Bagenkop. Her i området er der store arealer udlagt til vilde heste. Vi så ikke nogen.

få indført den samme medmenneskelighed i Tyskland”, sagde de. Og her sad jeg og havde det svært nok, med røde ører, og ønskede så brændende at kunne forklarer mig så skarpt, at det ikke kunne misforstås. Men heldigvis har Lauridsen det der skal til for at redde situationen.

Dette periskop er fra en nu landfast U-båd ved Koldkrigsmuseet Langelandsfortet. Det var besøget værd, og det henledte tankerne på den krig, den danske regering sikkert snart lader sig vikle ind i, en krig som Trump har fremprovokeret så ganske meningsløst.

Vi har længe overvejet at blive i området frem til d. 6. – 10. august. I Marstal opføres nemlig Carsten Jensens roman ”Vi de druknede” som et teaterstykke. Det ligner et umuligt projekt, men det skulle blive, som det hed, ”... et stormfuldt, internationalt totalteater på et bådværft i byen”, og det er bestemt lokkende. Lauridsen så det annonceret for længe siden. Men hvad nytter det, når vi i det samme tidsrum har en gast der venter på os i det nordjyske, og venner der forinden står med små dannebrogsgflag i Grenå? Der er ellers ikke meget vi har ladet os styre af, men valg der skal træffes!

Jeg fandt aldrig forklaringen på denne mærkværdige stensætning omkring en lille klynge træer. Det ligner en opfølgning af det påbud, man fik for 200 år siden om, at al skov skulle beskyttes mod husdyr. Det var umuligt at komme tættere på, men der er nok snarere tale om at beskytte noget andet.

Fra Assens til Grenå, et svækket immunforsvar og meningen med livet

Det småregner ind imellem, men her er ingen vind. En tung lummervarme har hængt over os de sidste mange dage, uden det af den grund blev til bulder og brag, og nu ser det ud som om, at vi får det lidt koldere. Det gør ikke noget.

I vigen ved Torsø syd for Assens fandt vi en bølge for natten. Et vidunderligt sted da vi ankom, med det reneste badevand, solskin og stille vejr. Men i løbet af natten forvandlede det hele sig til søvnløse timer.

menesker.

Der er lidt over 6000 indbyggere her i byen, som består af en smuk "Gammelby" med små sammenbyggede huse i smalle gader, mens der i sydøst er moderne parcelhuse og erhvervsområder.

Vor Frue Kirke, der er Fyns næststørste, fik sin nuværende skikkelse i 1488, men den er nævnt før i 1295. Indvendig er den imponerende høj. De romanske buer rager 17 meter op. Tårnet er ottekantet, 46 meter højt og smukt sammenføjet med den øvrige bygningsmasse. Det menes at være nederlandsk inspireret, og hvem ved, måske også bygget af hollændere?

I den sydlige ende af byen ligger den gamle sukkerfabrik. Engang med en bygningsmasse der fyldte 10 ha. Fabrikken ophørte produktionen i 2006, men dele af den er ombygget til Assens Kommunes administrationsbygning og byrådssal, en politigård, en arena og (ser det ud til) Fitness World i en separat bygning. En meget original idé, må man sige, men hvor er det flot. Den gigantiske, 61 meter høje skorsten

Her i Assens har man stadig et skibsværft. Det er stort med mindst to flydedokker. Oven over det hele knejser en kæmpekran, der kan svinge ud i alle retninger og forsyne hele området med popnitter. Bagved ser det ud som om, at de bygger to små katamaraner til ø-sejlads? Man kan ikke komme tæt nok på til at se alle detaljer. I går kom der et stort fragtskib og lagde til, og det er de straks gået i gang med. Det larmer en del, det gør sådan noget, der – så vidt jeg kan se på nettet – beskæftiger 50

er oprindelig opført i 1884, men da ombygningen af fabrikken fandt sted fra 2009 – 11 besluttede man sig for at restaurere den i den gamle stil, så den kunne blive stående som byens vartegn.

Til venstre for skorstenen ligger politistationen. Bag skorstenen har vi Rådhuset, mens Assens arena ligger til højre i billedet

Sukkerfabrikken har sikkert været Assens svar på Nakskov Skibsværft, med mange ansatte, og har derfor betydet meget for byen.

Når man kommer sejlende sydfra, ses byen stort set kun som et mindre kirketårn, en høj skorsten og en meget trafikeret havn med en stor byggekran og en grim DLG-silo.

Så skete det, der ikke

måtte ske. Vi kan ikke holde på hemmeligheden længere og kan derfor lige så godt fortælle det, som det er. Madam og skribent er – trods et veludviklet immunforsvar - blevet fristet over evne. Der var på forhånd ikke kalkuleret med et sådant snigløb, der passende kan karakteriseres som en ukendt forbrugsvirus. Hvor denne smitte kom fra, ved vi ikke, men vi ved, at der i forbindelse med leje af adskillige næsten ubrugelige cykler opstod et svækkelse i vores stålsatte karakter. Dette koblet med en ubændig trang til at udforske de områder vi er sejlet til, har medført, at vi i går, til kampagnepris – gud bedre det - købte to foldecykler. Slam-skratterat!! En god bekendt har i forbindelse med denne heftige overskridelse af budgettet foreslået, at vi straks søger ind på arbejdsmarkedet, tilbage til trædemøllen, for ikke at det skal ende med, at vi må på gaden og sælge Hus Forbi.

De er sikkert lavet i Kina, hvor skorstenene er uden filter, og lønnen er afpasset til det en pensioneret emeritus med frue formår at betale. En kinamands chance for selv at få råd til en cykel? Og sådan hænger det vel sammen, mennesker imellem, Jorden rundt, at vi forbruger til glæde for hinanden, mest for den ene og til skade for alle. Vi kunne have købt dem i Havndal. Her står to næsten ubrugte til langt under det halve. Men hvordan skulle vi kunne komme til Havndal? Vi havde på daværende tidspunkt ikke engang en cykel! Sådan er der så meget, Gul og Gratis ikke tager højde for.

Af og til er det strabadserende at være på sejltur. Som nu den første nat her i Assens, hvor vi valgte at ligge for svaj i en bugt ude ved Torø. Jeg tror, at vi sammenlagt fik sovet en time. Vinden tog til i løbet af aftenen, og det blev bare værre og værre.

I de fleste tilfælde er her læ, men lige netop den nat, fik vi nordenvind, så bølgerne kom direkte ind på os. Det huggede og sled i fortøjningen, så jeg nogen gange troede, at pullerten ville blive revet af båden. Min forstand sagde mig, at det ville holde, men når man ligger i sin seng og hører de voldsomme stød, og samtidig skiftevis næsten svæver i luften og lander tungt på madrassen, er det svært at holde forestillingerne på afstand. Jeg satte propperne i ørerne og hørte radio, mens Lauridsen lagde sig ind i salonen med dynen op over hovedet, for at barrikadere sig mod larmen. Intet hjalp.

Hvad er meningen med livet? Det er sådan noget vi kan finde på at filosofere over sidst på aftenen. Lauridsen mener ikke det er noget godt emne, eftersom vi er glade for vores liv. Skribenten er uenig, for de to ting har ikke noget med hinanden at gøre. Men hvem skal vi spørge?

Yuval Noah Harari siger et sted i Sapiens, at videnskaben ikke kan gi' noget svar på det spørgsmål. Livet opstod som en tilfældighed for 3,8 mia. år siden i form af simple prokaryote celler, og har efterfølgende udviklet sig via tilfældige mutationer. Her er mennesket ingen undtagelse. Altså, en tilfældighed der ikke i sig selv giver

mening.

Religionerne har beskæftiget sig med spørgsmålet. Det tænkende menneske har haft et behov for at vide besked om den slags. Der er så meget vi ikke ved, så derfor må vi tro gennem en religion eller på tilfældigheden. Den viden vi har om meningen med livet synes at vække ubehag, så derfor finder vi på noget, der kan retfærdiggøre vores eksistens. Sådan som vores hjerner er indrettet, ville ingen kæmpe for sit liv, hvis det på forhånd var meningsløst.

Hvis fortidsmennesker havde mangel på jagtdyr og grønt, indstillede de sig blot på en tilværelse et andet sted, eller også gennemtænkte de snedige angreb på andre sapiens - eller på andre homoarter, der bredte sig i deres territorier. Vi er som art ikke kendt for at være tolerante.

Gradvist var man i stand til at opholde sig hvor som helst på Jorden. Naturreligionerne må have hjulpet dem til en forklaring på alt, og det gav mening at leve for at få styr på det kaos der var. Fokus var rettet mod simpel overlevelse. Nærværende spørgsmål om *meningen med livet*, gav sikkert ingen mening.

Dyr finder ikke på noget med samme udviklingstilbøjelighed. Derfor er de i balance med deres omgivelser; bliver der for mange af én slags i en biotop, vil sult og sygdom regulere bestanden, og de stiller ikke sig selv abstrakte spørgsmål om meningen med det hele. Den slags findes indbygget i dem som en fjernstyret mekanisme. Derfor er der arter som har eksisteret på jorden i millioner af år, uden at de har ændret sig særlig meget.

Homo Sapiens har kun eksisteret i 200.000 år og er derfor en ung gren af homoslægten. Men indenfor de sidste 100 år har vi udryddet tusindvis af andre arter, og det sker fortsat med en næsten eksponentiel vækst. Vi skal 65 mio. år tilbage for at finde en masseuddøen så stor som i dag. Set ud fra den og andre menneskeskabte problemer, er meningen med mennesket altså at få iværksat en

gigantisk nedsmeltning af biosfæren. I kristendommen tales der om dommedag, og mange har flere gange ment, at det er lige om hjørnet. Det skal nok lykkes!

Det er alt for deprimerende at tale om, siger Lauridsen. Det er det, fordi jeg så skal til at lave en hel masse om på mig selv og mine vaner. Den slags har man ikke lyst til i sommervarmen, eller også har man

ikke overskud til det, fordi man skal tjene penge til afdragene, have boostet sin karriere, nå at komme i biffen til den første forevisning, have gjort hovedrent fordi gæsterne kommer til spisning, med ungerne til stranden, nå i fitness inden det lukker, få bilen kørt på værksted og plænen slået inden ferien. Og hvem skal købe ind, før de lukker?

Det er det jeg siger! Det gir ingen mening at leve på den måde.

Vi er ankommet til Grenå

hvor vi har en aftale med venner, som vi har glædet os meget til at se. Det synes at gi mening. Det er brændstof til vores mentale liv, og Lauridsen slipper en tid for at deltage i min søgen efter svar.

I Grenå findes en vidunderlig restaurant nede ved havnen; mad og vin ad libitum til timepris!

Markedskræfterne spiller med

musklernes, små som store, et koncept vi ikke kender, så det må vi prøve. Der er mange måder at lokke folk i fælden på, men denne gang var det helt rart med et to timers orgie i venners lag. Om det var maden eller vennerne der gav den sidste kokkehue ved jeg ikke, men den var velfortjent.

Gir` det mening?

Skøn tur gennem Lillebælt

Lillebælt er et af de få steder i de indre danske farvande, hvor vi har en anseelig dybde

Fra Grenå til Aalborg

Det var da vi sejlede over Kattegat, vi pludselig huskede det. D. 5. august. Vi fjernede os fra Gjerrild Bugt ved Norddjurs og fik kursen sat mod Øster Hurup, da jeg sad og skrev datoen i logbogen. Afgang Grenå kl. 06.30, store udtjente dønninger med krusninger fra en sagte vind fra sydvest. Fart 3 – 4 knob. D. 5. august? Det går pludselig op for os, at det var den dag for 34 år siden vi flyttede til Mors for at blive bonderøve.

Her ses to folkeskolelærere, emeritusser, med fruer ved Fornæs Fyr, der iagttager det moderne isenkram der kan tage selfie, hvor en digital eksponering foreviger øjeblikkets uskønne opstilling. Koreografien har trange kår i sommervarmen og fotografen forsøger hermed i sort/hvidt at nedtone det der ligner en stor misforståelse.

Kort tid forinden var vi blevet gift og havde fået Louise. Stefan sad og så betuttet ud af ruderne i den bil vi havde lejet, og da vi endelig nåede frem var flyttelæsset to dage forsinket. Det eneste vi havde, var et par gamle tynde skumgummimadrasser. Intet andet! Købmand Bach var den der bedste kunne hjælpe. Han vidste godt hvem vi var. Rygtet havde spredt sig med sine detaljer om Redstedvej 3.

Jo, de blev jo skilt, Justesens, og Søren er da flyttet ned til Maren på Vestmorsvej. Jo, jo! Og nu vil I så til at drive landeri? Ja, ja. Det....

Hans udvalg af bleer var i retning af størrelse flydedok og mælken var for gammel. Vores gryder og pletter stod i flyttebilen et eller andet sted, så det måtte blive mad fra disken og i munden; "Jaka – bov", hed det, med rugbrød, franskbrød og sennep til, serveret på køkkenrullepapir.

Ude i stalden gik der to grisesøer med hvert sit lille kuld, og der var ikke foder til ret mange dage. Høsten var lige om hjørnet og en gammel bugser-mejetærsker skulle trækkes ud af den faldefærdige staklade. Plan B blev til C, og da vi så oven i fik uventet besøg af faster Sigrid og Tage helt fra Nørre Sundby, måtte den endnu engang ændres.

Dengang var der ingen der troede på, at 10 ha og gamle staldbygninger kunne give os et levebrød. Selv købmanden var i tvivl, men nu havde han selvfølgelig selv erfaring med småerhverv, og hvor svært det kunne være. Han måtte indskrænke sig til at sælge gammel mælk, for når ikke kunderne hentede det i tide, var de selv ude om det. Det

Karlby Klint på Norddjurs består af kalk der er dannet for 65 mio. år siden af bryozoer, et mosdyr der levede i det hav, der dækkede store dele af Nordeuropa. Geologiske processer har "æltet" med lagene så de ikke længere er vandrette. Skiftende istider og forkastninger kan have haft stor betydning. Flinten ligger i lag, og det tyder på, at der med mellemrum har været forhold, hvor kiselalger har kunnet trives?

kunne ikke betale sig at få noget nyt hjem, for så ville det vel også blive for gammelt, og som han sagde, ville han få svært ved at æde og drikke alt det selv, som var over dato.

Det er 34 år siden.

Dette skib sejlede rundt, som om styrmanden var beruset. Ovenstående emeritusser så selv slingeren på afstand fra Karleby Klint. Det burde give anmærkninger i kontaktbogen! Men da Lauridsen, sammen med den yngste af de to statelige herrer igen mødte skibet, viste en nærmere udredning, at det var et af søværnets opmålingsfartøjer, der skal sikre søkortets troværdighed. Se, det var jo noget ganske andet.

Vi kom ind til Mou Bro først på formiddagen.

Selv om det var et kort tur fra Øster Hurup og hertil, var vi begge lidt trætte af at sejle. Lauridsen tog tre timer på øjet, men jeg gav mig til – med små hvils mellemrum for første gang i fire uger! – at læse en roman, som jeg havde plukket ud af en af de mange bytte-bøger-skabe,

der er rundt omkring.

Det er blevet meget udbredt. I de fleste havne er der bøger man kan låne eller bytte med en anden, og på Samsø var der et bytte-bog-skab på et lille gadebibliotek – i Hou stod det ved indgangen til Brugsen.

Desværre er det ofte meget gamle Morten Korch-

romaner, Det Bedste og den slags, men det sker, at der lister sig en lidt bedre sag ind på hylden. Man kan jo læse omslaget og ta' bestik af indholdet, og så er det jo ret beset brugerne selv der ødelægger det ved at bytte sin samling fra dødsboet med en nyere bog. Nu står "Ussel" de fleste steder, hvor vi har været, og jeg ser for mig, hvordan konceptet udvikler sig eksponentielt!

"Til evig tid", hed den. En krimi. Jeg plejer aldrig at læse krimier, men det var sikkert den bedste jeg kunne finde i bogskabet. Else Fischer, hed forfatteren, Danmarks svar på Agatha Christie står der, når man googler hende, og man kommer ikke langt ind i bogen før man opdager, at den er gammel. Man oplever et markant fravær af

mobiltelefonen, når det virkelig brænder på, landbetjente der ryger pibe, drikker kaffe og spiser wienerbrød, men ingen taler om DNA- og digitale-spor. På en måde er det absurd at læse den slags, hvis ikke det lige var, fordi man selv kan huske de tider. Til gengæld kan jeg slet ikke forestille mig to på hinanden følgende mord i min barndoms landsby. Her lå ondskaben i klasseforskelle, og den Hvide Neger fra Em var den eneste, man vidste, var på natarbejde med brækjern, hvis der skulle være låst, og det var der som regel aldrig.

Krydstogtskibet Albatros sejler her truende forbi Mou Bro. Den skal til Aalborg og svine natten over, mens dens passagerer danser line-dance til amerikaner-musik på øverste dæk og drømmer sig fri af verdens trængsler.

Digteren Carl Scharnberg skulle engang have sagt, at hvis lort blev til guld, ville de fattige blive født uden røvhul. Han så hvordan kapitalismen virkede som brændstof til fænomenets egen monstrøse vækst, og hvordan grådigheden aldrig ville få ende. Selv om Danmark, dengang Scharnberg levede, var et mønstereksempel på en velfærdsstat, hvad vi ikke helt kan påstå længere, så han, hvordan den ekstreme fattigdom kunne leve side om side med overflod på den anden side af gaden. USA og England er grelle eksempler til eftertanke, og i dag ser vi ulighedens grimme fjæs orkestreret af Trump og brexit. Og hvad med Tyskland, hvor AFD står til en valgsejr i det gamle DDR?

Vores nye gast er ankommet og påmønstrede Granma med sin vadsæk
onsdag d. 7. august.

Som jeg tidligere har fortalt, er jeg blevet enig med den sidste Mogens Hansen om, at Mette Frederiksen skal have en chance for at vise god gammeldags socialdemokratisk politik. (Alene den tanke, at man kan komme til at længes efter det.) Men i den samme politiske sandkasse sidder Morten

Østergaard og holder på spand og skovl; et ellers meget sympatisk menneske der vil flygtninge det bedre end

socialdemokraterne og klimaet det endnu bedre, men – guderne forbyde det – med en forstenet økonomisk politik der betyder, at visionerne ikke må gå ud over eliten. Set gennem Scharnbergs pupiller vil det få Mette Frederiksen til at ligne en røv der ikke længere kan skide.

I Aalborg har mange mennesker tydeligt flere penge mellem hænderne end i Nakskov.

Her er naturligvis også fattige, men man ser dem ikke og derfor er oplevelsen en ganske anden. Det er en universitetsby. Unge promenerer langs fjorden og disputerer, andre går ranke med hævede blikke, propper i ørerne med ledning til verden derude, folk der motionerer i løbesko og på cykel med propper i ørerne og ledning, løbere på hjul der løber af sig selv – med propper i ørerne og ledning, streetfood, sushi, caféer,

restauranter og butikker i gågaden der sælger hvad hjertet begærer.

En by der vrir med kosmopolitter hvor sprog og

Ruten gennem Langerak er som regel ikke noget problem. Men den dag var strømmen imod os, og det betyder ekstra opmærksomhed ved roret. Til gengæld var det en fin begyndervind: Fart mellem 3 og 5 knob.

kulturer smelter sammen til en fælles sorgløs forståelse af verden. Alt det cykler og trækker en skribent med hat sig igennem. Han ved, at nuancerne let forsvinder under overfladen, at vi er mennesker alle sammen hvad enten vi kommer fra Aalborg eller Nakskov, og dog oplever han to vidt forskellige verdener. I det samme land.

På sin vis er det sådan det skal være. Forskellighed giver kreativitet og kan være en styrke. Men når man ved, at det sker på en politisk bestemt ulighedsskabende baggrund, trækkes der en skygge ind over mangfoldigheden, der på sigt kan nære populismen.

Det har regnet en del, mens madam og skribent har siddet i arken. Uhøstede

marker står under vand, og kornet er klasket til jorden, mens de øverste rapsbælge ses at være selvhøstet af tunge dråber. Her var markerne sidste år ramt af tørke, og selv om udbyttet delvist skal ses som et resultat af vejret, så er ekstremterne over os. De fedeste kornmarker i mange år er nu forvandlet til sjask;

Aftenstemning ved Mou Bro med udsigt til Aalborg Portland

men som det i skrivende stund ser ud, må vi blive her i Aalborg et par dage endnu. Vejret er alt for ustabil.

På Nørre Sundby-siden rejser højhusene sig som planter der kæmper om lyset. "Høje Brygge" til venstre i billedet er to 53 m høje sammenbyggede cementsiloer, der i sin tid blev lavet om til boliger. Her er terrasser med udsigt til øst og vest for paradiset uden læ for vinden. Alligevel er det dyre mondæne andelsboliger, som så meget andet i området. Bygningen, der står i skyggen af siloerne, laves pt om til ungdomsboliger. Geodatastyrelsen har vi i midten, og til højre herfor under en byggekran endnu et højhus til de velbærgede der krabber sig mod himlen. (se nedenfor)

to-gange-om-året-byger er blevet til tre gange om dagen. Det kan blive svært med den høst her på de flade fjordenge.

Lugen over besætningen og de nye madrasser i Granma er ikke tæt nok. Den oprindelige gummiliste var rådden og måtte helt fjernes for et par år siden, men det er først nu vi opdager, at det er et problem.

Vores sidste bestemmelsessted på årets sejltur er Kulturmødet på Mors,

Med sine 72 m bliver bygningen her vist Nordjyllands højeste. Her skal være 166 lejligheder. Nederst kan du købe en på 49m² til en million. De to øverste er penthouselejligheder på 236 m² med 360° udkik til den fortabte verden, kan købes for 11 millioner.

"Høje Brygge" med Mogens Møllers Phantomet i forgrunden. Skulpturen ejes af KUNSTEN i Aalborg, men blev opført her på Lindholm Brygge i 2011.

Fra Aalborg til Løgstør

Vi anser os for at være blæst inde i Aalborg. Naturligvis har vi været på familiebesøg og så var vi til middag hos gamle venner, som vi ikke har set i så alt for lang tid.

Her er en af de mange spande med vand og ild

Musikkens Hus i Aalborg

Det tankevækkende med et rigtigt venskab er, at vi straks efter gensynets glæde er på sporet igen. Helt ukompliceret fortsætter samhørigheden, som om den aldrig har været på pause. Sådan kom vind og regn altså til at gøre os den tjeneste.

Lugen har fået sig en ny gummiliste. Nu håber jeg det bliver godt, for sådan en liste er uforkammet

dyr. Mit pis går i kog på sekunder: 7,5 x15 mm x 3 m, helt enkel og firkantet, 111,- kr.!!

De tyskere vi var sammen med i Bagenkop sagde, at det var det samme i Tyskland; alt det maritime er uforholdsmæssigt dyrt. Forhandlerne kender til sejlerne og deres hektiske sommer, for hvem har tid til at gå på nettet, eller finde tingene andre steder, når man er hjemmefra. Og ved at placere butikken tæt på havnen er de som myg, der sidder og venter under et lokumsbræt.

"Fjordbyen" ligger lige vest for Skudehavnen. Arealet er kommunens, men i mange år har der her boet skæve eksistenser, der har skabt det der bedst kan sammenlignes med Christiania. I mellemtiden er det blevet eftertragtet, og de små huse siges at være dyre. Kommunen har givet efter for ønsket om at lade folk blive boende, men til gengæld stilles der krav om kloakering og brandsikring. Her er en ganske særlig stemning, men det roder, så selv skribenten synes det er for meget.

politikerne, at det ikke fremmer beskæftigelsen at rundbarbere de fattigste. Alligevel har VLAK-regeringen trukket det blå ned fra himlen og påstået, at man må skære i velfærden, hvis man vil beholde den - hvilket vil svare til, at man hænger vasketøjet ud i regnvej for at tørre det... Meget underholdende, hvis ikke man medtænker de mennesker det er gået ud over.

Social- og indenrigsminister Astrid Krag siger, at man skal kende et velfærdssamfund på den måde det behandler de svageste. I en kommentar skriver hun, at det drejer sig om børn i fattigdom, antal af hjemløse, og flere der mistrives. Det er også svært for alt for mange, at bryde den negative sociale arv. Derfor skal socialpolitikken integreres i undervisningspolitikken, sundhedspolitikken, boligpolitikken, beskæftigelsespolitikken og fordelingspolitikken. Der er ikke skyggen af Thorning og Corydon i den udtalelse, så måske er Mogens Hansen alligevel ikke den sidste anstændige socialdemokrat i fædrelandet?

Udsigt over Aalborg fra toppen af Nordkraft

Hvis den nu bare sidder godt når limen er tør og virker som den skal, vil jeg vel også glemme alle overgreb og fortrædeligheder.

Dagens avis fortæller, at Rockwool Fonden har lavet en tilbundsgående undersøgelse af de effekter dagpenge- og kontanthjælpsreformerne har haft på beskæftigelsen. Ikke

overraskende er konklusionen, at de er små eller usikre. Jo, det bliver sagt på en pæn måde.

Det er jo ikke første gang vidende mennesker har fortalt

Lige her på dette sted er det planen, at motorvejen går i land efter at have affræset en bid af Egholm og ødelagt et vigtigt vådområde.

Det var vores gode venner

her i Aalborg der anbefalede cykelturen hen til det yderste af Lindholm. Langs Lufthavnsstien. Aalborg er en cykelby, med stier over alt. Her er det ikke biler, man skal tage sig i agt for, men cyklister der kører, som var Fanden efter dem. En skribent med hat og

kikkert, i et stateligt tempo på en foldecykel, er i konstant fare for at blive

påkørt fra alle sider. Det bliver heldigvis mere fredeligt, når man kommer helt ud i fårefolden ved Lindholm Enge lige over for Egholm. Hvor motorvejen skal ligge!!

Herfra er der udsigt over arealet, og langt ude i baggrunden har vi lufthavnen. Dog kan man ikke se andet end noget, der ligner en bunker. Øst for er der udlagt et stort industriområde og det er så her imellem, man har tænkt sig, den nye motorvej skal ligge. Den skal over dele af Egholm, tværs gennem et lavvandet fugleområde og forbi lufthavnen.

Hele dette vanvid er timet og tilrettelagt af politikere, der går til valg på at tage hensyn til klimaet og beskytte miljøet. De siger, det er nødvendigt med den vej. Det er her mavesåret springer op.....

På afstand ligner

Lindholm Kirke et tårn, der langsomt synker. Men her – lidt

tættere på – giver den et noget andet indtryk. Ret ny, ser det ud til, men den fremtræder i gammel stil. Der er kælder under den. Måske en konfirmandstue? Kirken står i sin egen oase. Forsvarligt aflåst! Måske af frygt for den grimme bydel der ligger rundt om?

Der er gang i så meget inde på Nordkraft. Vi har tidligere været til koncert i Skråen et par gange, og i Biffen hvor de altid viser tankevækkende film, der ikke sælger i de store biografer. Vejret taget i

betragtning havde vi lyst til noget andet end at sidde i båden, så vi besluttede at tage ind for at se "Amanda", som vi havde hørt så meget godt om.

Her åbnes Limfjordsbroen for sejlere en gang i timen. På broen er der til tider en monsterkø af biler og busser i begge retninger, og man kan undre sig over, at der ikke opstår interessekonflikter, når lystbåde således kan standse trafikken.

Filmen er fransk og handler om en syvårig pige der mister sin mor under et terrorangreb. Moderens bror tager sig af den lille Amanda, og vi oplever hvordan følelserne efter angrebet griber ind i deres liv. Det er ikke historien man gribes af, men den måde filmen fortælles på, og man undrer sig over, hvor godt Amanda spiller sin rolle. Den er anderledes derved, at man ikke ser terrorangrebet, hører

skuddene eller for den sags skyld ser noget til skurkene. Derimod involveres man i smerten, så brillerne dugger af de påfaldende underspillede situationer, fra den fortvivlede hverdag, der følger efter en så ubegribelig handling. En fantastisk film!

Mellem Klæstrup og Vokslev, syd for

Nibe, findes et af de smukkeste landskaber i Danmark. Set fra Klæstrupvej er bakkerne på den anden side af Binderup Å noget, der mest ligner de "hatbakker" vi så på Langeland, og måske er de dannet på samme måde? Til gengæld er der ingen tvivl om, at ådalen er en

erosionsdal, hvor vandet siden istiden har skåret sig ned i en sprækkezone i kalklagene. Åen har på grund af et stort fald haft hele 7 vandmøller på en 13 km lang strækning fra udløbet ved Nibe Bredning til Kalstrup. Vandkraften har været anvendt til kornmølle, stampemølle, drift af et slibeværk, en kradsuldmølle samt et savværk. Huul Mølle og Klæstrup Mølle er de eneste, der er tilbage.

Med et initiativ fra Vokslev Samråd i 2007 blev der sat gang i et formidlings- og renoveringsprojekt omkring Vokslev Kalkgrav og Huul Mølle. Formidlingen sker fra et lille hus, hvor man gratis kan gå ind og læse om stedets historie. Huul Mølle har fået en ny restaureret bindingsværksbygning, hvor alt det gamle

håndværk er taget i anvendelse. En mand på stedet fortalte, at det er en møllebygger fra Sjælland, der har lavet det. Indvendig mangler man at få værket gjort fældigt.

For at sikre faunapassagen for fisk og smådyr, er der lavet et stryg omkring mølledammen, så møllen kun får det vand der skal bruges til museumsdriften.

Vi er hastet videre fra Nibe til

Løgstør, hvor det meste af dagen er gået med at læse. Egentlig var det meningen, at jeg ville cykle over til Aggersborg, men det har truet med vand hele dagen. Vinden har lagt sig som stilhed før det går løs, og så ved man jo hvordan modet kan svigte.

Løgstør er kendt for at være oversvømmet nu og da. Som det fremgår af pælen, ser det ud til at blive værre med årene. I forgrunden anes et forhøjet bolværk, men det er lavere end vandstanden var oppe på i 2005. Et umiddelbart skøn siger mig, at det dengang er gået ud over temmelig mange huse.

En lille gåtur langs kajen blev det dog til. Her mødte vi en der arbejdede frivilligt for Limfjordsmuseet henne ved Frederik d 7. Kanal. Han var i færd med at gøre en Ålborgjolle klar. Den er tegnet af Jørn Utzon, fortalte han. Der er et eksemplar af den inde i Utzon-museet, og ellers er der mange af dem i Limfjorden.

Nu skulle den til Hjarbæk, hvor der var jolle-træf.

Ålborgjollen er smækkerigget og sejler temmelig stærkt. Den er konstrueret af Jørn Utzon til lystsejls og minder en del om sjægten, men den er bredere og har ingen dam. Den er meget svær at kæntré, fortæller manden på billedet, og det til trods for, at der ikke er nogen sejlbådskejl under den.

Inde på havnen spiller et brassband. Det er det sidste arrangement i rækken af sommerens torsdagskoncerter i kulturbygningen. Vi sidder i båden med vores småsysler og slapper af. Det er planen at stå tidligt op og komme gennem Løgstør bredning, før blæsten tager til hen på formiddagen.

Elegant lille fartøj

Mors og Salling

Smukt ser det ud. Klokken er 06.30, fredag d. 16. august. Vi er på vej ud af renden fra Løgstør til Løgstør bredning, hvor vind og regn en halv time efter tog til.

Vejret er blevet ustabilt. Det siger DMI. Og madam siger det.

Det er ikke sjovt, sagde hun, da vi sejlede over Løgstør bredning. Her var modvind og bølgerne valgte at flække sig både til siderne og over dækket, så sprøjtet ramte besætningen. Sammen med en af de der regnbyger blev det til "vi

de druknede". Storsejlet var til hjælp for at stabilisere, men det var

motoren der trak os hen mellem Blinderøn og Ejerslev Røn for at komme i læ af Mors.

Herefter blev bølgerne tålelige og sejlene gav båden en pæn fart det sidste stykke. I dag tog vinden til, og det har regnet hele formiddagen.

Glyngøre er en by med en hel del virksomheder. Det var her højtalerfabrikken JAMO lå i sin tid, men den blev opkøbt, og jeg husker godt hvilken overraskelse, det var for byen. Disse enormt store fabriksbygninger lå nu tomme og blev ligesom et symbol på en ny tid,

hvor grådighed, fusioner og sammenlægninger fra en dag til en anden kunne vende op og ned på alting.

Ejeren blev med ét mangemillionær og købte sig en kæmpe stor sejlbåd. Men han var rundhåndet og gav havnen et klækkeligt beløb til modernisering. Hans egen pladskrævende sejlbåd indgik vist som en bagtanke, men lad det nu ligge, for man kan godt have ædle motiver, selv om man er rig. Noget andet var

I baggrunden ses Livø og Fur, hvor regnskyer er fusioneret med fjorden. Her, i læ af Mors, er bølgerne igen dejlige at sejle i, men vinden kom i grimme stød, hvilket har været meget karakteristisk i år. Det skyldes sikkert en ophobning af vand i den lune luft. Det kan give turbulente forhold.

det rygte, der gik om, at masten på sejlbåden var så høj, at han ikke kunne sejle under Sallingsundbroen. På den måde blev han måske alligevel for stor til sin egen havn, for båden lå der ikke i særligt mange år.

Her bliver skribenten foreviget gennem køjet af en fotograf, der ikke synes det er sjovt med regntøj. Men hat og regntøj er helt fint i kombination med en foldecykel. Lauridsen ville have haft hovedbeklædningen udskiftet med den cykelhjelm, hun havde med, men der kom for meget Nyrup Rasmussen over det, og det ville derfor give en mindre overbevisende mission i de omkringliggende morænebakker

Vores kendskab til Mors startede som før omtalt med, at vi flyttede hertil i 1985 og fraflyttede godt tyve år senere. Det er lang tid, der sætter sine spor. Vi kan være forvissede om, at når vi engang blive smådemente og kun evner at memorere sporadiske hændelser i livet, vil vi huske tiden her som den vigtigste del af vores liv.

Gasten Lukas er sneget sig om bord til turen fra Glyngøre til Sillerslev. Han er her i gang med at finde vindretningen.

En stor del af vores familie bor her, så derfor er det som vanligt dejligt at være "hjemme" igen. Men denne gang blev der også tid til venner og bekendte, og aldrig så snart trossen var kastet i land, blev vi inviteret til middag. Andre steder var både kaffen og gensynet varmt til et uanmeldt besøg, og alt var igen som dengang vi forlod øen, og rejste til Grønland. Et vidunderligt gensyn med folk man ikke har set i

mange år. Lauridsen siger, at det her er "hjem". Begrebet mærkes som et stik i hjertet, og selv om man ved

det nostalgiske skygger for klarsyn, så har vi rigtignok flere relationer på Mors end nogen andre steder. Relationer der nu er bekræftet ved gensynet af mange dejlige mennesker, og som vi aldrig vil miste.

Sillerslev havn. Her er en vis aktivitet i.f.m. muslingefiskeri. Til højre i billedet ligger det gamle værft, som stadig er i brug til mindre opgaver. Fx blev en kutter halet op til bundmaling mens vi var her.

Umiddelbart kan Mors sammenlignes med Lolland, og man bliver noget forskrækket over det forfald, mange af husene på Sydmors er havnet i. En cykeltur gennem Ø. Assels, V. Assels, Tissinghuse, Redsted og tilbage over Blidstrup til Ø. Assels bekræfter en tendens, der synes uafvendelig.

Der skal nytænkning til, hvis udviklingen skal vendes. Jeg ser for mig, hvordan det fx vil gå landbruget, hvis regeringen gør alvor af at gennemføre den nødvendige omstilling.

Landmændene er, som de fleste andre steder i landet, for dårligt uddannede til at forstå principperne i et "regenerativt" økologisk landbrug, hvor det drejer sig om at få tilført jorden kulstof. Gennem mange år er humuslaget blevet formindsket, fordi dyrkningen har taget sit udgangspunkt i at arbejde *mod* naturen med gift, kunstgødning og pløjning.

Vi har talt om sprøjtegifte og kvælstofudledning i mange år, men der er så at sige ikke blevet gjort noget ved det. Hertil kommer koldforbrændingen af humuslaget i jorden, der er med til at øge CO²-indholdet i luften. Man kan med nogen ret mene, at landbrugsdrift er en af de allerstørste klimasyndere.

Øster Assels Kirke. Der er 34 kirker på Mors, heraf én frimenighedskirke.

Selvfølgelig skal vi have landbrug. Det skal bare være på en anden måde med en mindre animalsk produktion, men det har der ikke været politisk vilje til at gennemføre, fordi klima og miljø er lavt prioriteret, og fordi omstillingen vil koste ganske mange penge. Et stærkt forgældet landbrug vil ikke kunne klare det uden massiv hjælp, og så er det jo også sådan, at de fleste landbrugsskoler ikke underviser i den slags.

Men nu har vi ikke længere noget valg.

Blidstrup Kirke gør ligesom Ø. Assels Kirke ikke noget væsen af sig. Men som alle andre kirker bliver den vedligeholdt. I dag slæbes der stillads ind foran våbenhuset, fordi taget skal fornyes. Mange af kirkerne her på Mors er kampestenskirker.

En redning for Mors kunne være at gå forrest i en sådan udvikling. En klima-ø med udgangspunkt i en ganske anden landbrugsdrift. Men med en venstreborgmester der selv har en stor svineproduktion, har den slags fremmelige tanker sikkert lange udsigter.

Kulturmødet er over al forventning blevet et festfyrværkeri af mere end 550 arrangementer, som ingen på nogen måde

kan nå at besøge. Man må vælge, og det kan være svært.

Sallingsundbroen set fra Pinenhus. Her sejlede Pinen og Plagen helt frem til maj 1978 med folk og fæ over det smalle men strømfyldte farvand. Men så fik infrastrukturen et løft med broen og en helt ny vejstrækning. Togtrafikken blev årene forinden indstillet mellem Skive og Glyngøre. Morsingboerne fik dermed ikke den ønskede jernbane. Togvogne blev ganske vist sejlet til Nykøbing, men banen herfra og til Thisted blev aldrig realiseret.

Det første vi var med til var en skuffelse. Et massivt fremmøde til åbningen og den efterfølgende debat gav ubekvemme forhold. På lang afstand fik vi brudstykker af borgmester Hans Ejner Bertelsens velkomsttale. Han tilhører et parti der gennem årene systematisk har grønthøstet kulturbudgetterne, men som her på mødet næsten ikke kan få kultur nok. Der var hverken et øje eller sæde tørt. Hykleriet er til at få øje på, men han er nu sådan en flink mand, siger folk, og her på Mors trives nøjsomhed side om side med den varme luft.

Suzuki-skolen eksisterer stadig. Her optræder eleverne i teltet på Kirketorvet. Hanne Skov, med violin til højre i baggrunden, er leder af skolen.

Under debatten fik vi endelig en siddeplads, men kun fordi vi kom en halv time før. Men til hvilken nytte? Kulturpersoner er ikke bedre end politikere. Det er vigtigt for dem at blive set og ikke mindst hørt. Når budgetterne ikke er så store længere, må man kæmpe for den position man har opnået, så i stedet for en debat med kant, blev det promovering af det selvfede hjemmebryg.

Det er specielt ærgerligt, når DR stiller med moderatorer, som de kaldes i dag - og så kan man passende undre sig over hvad der er galt med blot at være ordstyrer? Den fine nye titel får dem ikke til at moderere sig. Clement Kjersgaard er en af de værste, og så kom det ellers fra hoften så projektilerne hylede om ørerne på publikum. Underholdning før eftertænkksomhed, hedder det, og folk skal vel ha' det de vil ha'? Det er sådan markedet fungerer.

P1 er på den måde blevet udsultet siden Per Stig Møller rundbarberede sendefladen for 100 millioner kroner til fordel for Radio24syv. Det gav den eftertragtede showtime i begge kanaler, i stedet for en mere kritiske og dybdeborende journalistik, som visse partier er trætte af.

Overalt ses prominente kulturpersonligheder i samtaler om tidens store spørgsmål.

Public service er godt så længe det ikke rækker den piedestal, magthaverne sidder på. Det vil Putin, Trump og mange andre være mere end enige i. Og således også i den nye underbudgetterede flimmerkasse-produktion må man finde sig i at blive behandlet som et pattebarn, der ikke forstår det dybere og mere eftertænksomme; det skulle markedet tage sig af, blev der sagt. Og det er lige hvad markedet så gør.

"Klog på sprog" er en af undtagelserne på P1. Her er Adrian Hughes vært og han formår at være seriøs på en humoristisk måde, og her bliver der næsten altid sagt noget, man ikke vidste. Kulturmødet sendte live fra "Bag Plankeværket" ved det gamle gasværk i et stuvende fuldt telt.

For at rette op på den for os så kiksede

indledning på Kulturmødet, fik vi billetter til en vidunderlig teaterforestilling af "Unge Teatertalenter" fra Limfjordsteateret. Stykket blev opført i Ford's salgslokale, hvor der var stillet stole op i en rundkreds omkring scenen. På scenen var der en bil, og 11 skuespillere med en fortid der skal glemmes og en tåget fremtid at imødesee. Som en roadmovie følger vi de unge på vej til Middelhavet for at opfylde en venindes højeste ønske om at blive begravet netop her. Hun er død af en overdosis, men i de andres øjne er hun indbegrebet af liv og håb. Nu ligger hun i tagbagagebæreren med en dyne over sig, mens vennerne kører sydpå.

Der sker mærkelige ting overalt. Her en figur der er kortvarigt forstenet op ad væggen, mens publikum tegner seancen.

I "Kunsten i en Klimatid" havde fire debattører mulighed for at komme med deres bud på kunstens rolle som en del af løsningen på den krise, vi står over for. Jeg lagde her specielt mærke til en sidebemærkning om, at et par stykker af deltagerne havde fløjet til Jylland for at være med i denne klimadebat. Erlendt Høyersten, direktør for ARoS, mente, at der var behov for en holdningsændring. Og sådan kan man selvfølgelig udtrykke sig, men måske var det mere påtrængende med en bevidstgørelse? Kunsten har en

rolle. Ingen tvivl om det. Alle synes at være enige om, at kunsten kan så frø; nogen gange spirer de, andre gange ikke. Men gennem kunsten vækkes sanserne, så vi forstår, hvad mennesket er i verden.

En afrikansk gruppe optræder med trommer og dans foran Gasværket.

Det blev til hele to film på vores del af Kulturmødet. Den ene var dokumentarfilmen "Of Fathers and Sons", der handler om forholdene i Syrien, efterfulgt af Puk Damsgaards interview af filmmanden, mens den anden film var snigpremieren på en helt ny dansk spillefilm, "Buris", hvor vi som publikum efterfølgende skulle komme med en

konstruktiv kritik. Det var naturligvis relativt meget tid at bruge indenfor de i forvejen snævre rammer. Men med så mange arrangementer er det svært at vide, om man har valgt rigtig. Det var naturligvis to vidt forskellige film, men begge var de på hver sin måde øjenåbnere.

Mange af arrangementerne foregår i folks hjem, i deres haver, garager eller baggårde. Men som antydnet også i byens biograf, nede i Kunstforeningens Hus ved havnen, på gågaden, i kirken og i Fords udstillingslokale.

Alt er i spil. Hele byen koger af kultur og hvis der skal siges noget negativt om det, så er det næsten for stor en mundfuld til tre dage. Vi kan under alle omstændigheder anbefale, at man forbereder sig godt hjemmefra med at udvælge, det man vil opleve.

Også børnene er der tænkt på. Her er det en bugtaler, der spiller og lave sjov. Nede på havnen var der et mindre fragtskib fra Marstal, som var indrettet til en forestilling om livet i dybhavet - også for børn - samt en masse aktiviteter for unge ved Klosterbugten.

Bortset fra mad og drikkevarer er alt gratis. Aktørerne optræder uden vederlag. DR betaler selv deres omkostninger, men der er naturligvis udgifter, der er dækket af kommunen, regionen, Kulturministeriet og Kulturaftale Nordjylland. Derforuden har en lang række fonde og virksomheder støttet arrangementet.

Også de voksne kan være med i legen

Disse paptelte er til de mange unge, der kommer fra nær og fjern for at hjælpe til. Dagen efter så vi, hvordan regnen havde gjort kål på en del af dem, men de unge var ved godt mod.

Her vil vi passende afslutte denne sommers sejltur. Efter Kulturmødet går det hjemad. Vi er mætte af indtryk, og glæder os nu til at komme hjem til en knæhøj græsplæne, dynger af vasketøj, et job som barnepige og - for skribentens vedkommende – en ny tilværelse *uden* Professionel LæringsFællesskab, teknokratisk læringsmålstyret undervisning, uden tilstrækkelig forberedelse og med dårlig samvittighed, fordi man dybest set er forhindret i, at gøre sit arbejde optimalt... Til dem af jer der ikke forstår det: Godt det samme. Det er alt sammen kun hovedpine.

Vi har haft det helt fint med at kunne fortælle uden at blive afbrudt.